

UZAKTAN EĞİTİM UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

Distance Education Application and
Research Center

Pandemi Sonrası Uzaktan Eğitim Yol Haritası

ÖN SÖZ

Pandeminin ülkemizde ortaya çıkışından bu yana geçen süreçte nitelikli eğitimden ödün vermeden ülke yükseköğretimine hizmet etmeye devam eden Atatürk Üniversitesi birçok alanda olduğu gibi “uzaktan eğitim” konusunda da adından söz ettiren kurumlar arasında olduğunu yapmış olduğu uygulamalarla göstermiştir. Öğrencilerimiz için erişilebilir bir eğitim ortamı sunabilmek için büyük gayret sarf edildi. Pandemi dönemi uzaktan eğitim sürecinde edinilen bu tecrübenin pandemi sonrası sürece aktarılarak elde edilen başarının sürdürülebilmesi için tüm hazırlıklarımızı tamamladık. Bu kapsamda pandemi sonrası yeni dönem için paydaşlarla istişareler sonucunda uygulanabilecek eğitim modeline yönelik öneriler ortaya konmuştur.

Üniversitemizde **2021-2022 eğitim-öğretim** yılında derslerin yürütülme şekillerine göre hazırlanan uzaktan eğitim yol haritası raporunda, “**Tamamen Uzaktan Eğitim**”, “**Yüz Yüze Eğitim**” ve “**Harmanlanmış Eğitim**” şeklinde üç farklı ders modelinin kullanılmasına yönelik uygulayıcılara “**Derslerin Planlanması ve Yürütülmesi**”, “**Ders İçerik Yapısı**” ve “**Ölçme-Değerlendirme**” boyutlarında uyulması gereken ilkeler ve öneriler sunulmuştur. Yeni döneme yön verme konusunda tüm öğretim elemanlarımızın ve öğrencilerimizin bu yol haritasından faydalanarak üniversitemizin üstleneceği öncü rollere katkı sağlayacaklarına yürekten inanıyorum.

Prof. Dr. Ömer ÇOMAKLI
Atatürk Üniversitesi Rektörü

ÖN SÖZ	02
İÇİNDEKİLER	03
HAZIRLAYANLAR	04
ÖĞRETİM ELEMANLARI İÇİN UZAKTAN EĞİTİM YOL HARİTASI	06
1. Tamamen Uzaktan Eğitim ile Yürütülecek Dersler	06
A. Derslerin Planlanması ve Yürütülmesi	06
B. Ders İçerikleri	09
C. Ölçme ve Değerlendirme	10
2. Yüz yüze Eğitim ile Yürütülecek Dersler	12
A. Derslerin Planlanması ve Yürütülmesi	12
B. Ders İçerikleri	13
C. Ölçme ve Değerlendirme	15
3. Harmanlanmış Öğrenme ile Yürütülecek Dersler	17
A. Derslerin Planlanması ve Yürütülmesi	18
B. Ders İçerikleri	21
C. Ölçme ve Değerlendirme	23
KAYNAKÇA	27
EKLER	28

HAZIRLAYANLAR

Prof. Dr. Mustafa SÖZBİLİR - Rektör Yardımcısı

Doç. Dr. Engin KURŞUN - Merkez Müdürü

Doç. Dr. Melike ARSLAN - Merkez Müdür Yardımcısı

Dr. Öğr. Üyesi Embiya ÇELİK - Merkez Müdür Yardımcısı

Dr. Arş. Gör. Meva BAYRAK KARSLİ - AR-GE / Yaşam Boyu Öğrenme Birim Sorumlusu

Öğr. Gör. Sinem ÇİLLİGÖL KARABEY - AR-GE / Program - Kurs Geliştirme Birimi Sorumlusu

Öğr. Gör. Muhammed GÜLER - AR-GE / Bilgi İşlem Birim Sorumlusu

Öğr. Gör. Ebubekir KABA - AR-GE / Öğretim Tasarımı Birim Sorumlusu

KATKI SUNANLAR

Doç. Dr. Gökhan ÖMEROĞLU- Açıköğretim Fakültesi Dekan Yardımcısı

Doç. Dr. Sevda KÜÇÜK- Dijital Dönüşüm ve Yazılım Ofisi Birim Koordinatör Yardımcısı

Doç. Dr. Ceyhun OZAN - Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdür Yardımcısı

Doç. Dr. Selçuk ILGAZ - Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dekan Yardımcısı

Doç. Dr. Fatih VEYİS - ATASEM Müdür Yardımcısı

Dr. Öğr. Üyesi Gökhan ERKAL - İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dekan Yardımcısı

Dr. Öğr. Üyesi Ömer ARPACIK - Açıköğretim Fakültesi Bilgi İşlem Birim Sorumlusu

Dr. Öğr. Üyesi Erol ÜZAN - Lisansüstü Eğitim Koordinatörlüğü, Koordinatör Yardımcısı

Dr. Öğr. Üyesi Türkan KADİROĞLU - Engelli Öğrenci Birimi AR-GE Komisyon Başkanı

Dr. Öğr. Üyesi Sait Sinan ATILGAN - Kurumsal İletişim Direktörlüğü

Dr. Öğr. Üyesi Betül OKCU - Engelli Öğrenci Birimi Eğitim Komisyonu

Dr. Öğr. Üyesi Ülke Hilal ÇELİK - İnsan Kaynakları Ofisi Birim Koordinatör Yardımcısı

Dr. Öğr. Üyesi Asiye ATA - Açıköğretim Fakültesi Video ve Ses Birimi Sorumlusu

Dr. Öğr. Üyesi Hayrunnisa MAZLUMOĞLU - Tortum Meslek Yüksekokulu Müdürü

Dr. Öğr. Üyesi Ömer KOÇAK - ÖGEM Müdür Yardımcısı

Dr. Rıza SALAR - Kalite Koordinatörlüğü Birim Koordinatör Yardımcısı

Arş. Gör. Nesibe AĞIRMAN - Temel Eğitim Bölümü

YÖNTEM

“Atatürk Üniversitesi Pandemi Sonrası Uzaktan Eğitim Yol Haritası”nın oluşturulması sürecinde farklı veri kaynaklarından yararlanılmıştır. Bu kapsamda öncelikle Üniversitemizde 2021-2022 eğitim-öğretim yılında tamamen uzaktan eğitim yoluyla, harmanlanmış öğrenme yoluyla ve yüz yüze olmak üzere farklı şekillerde yürütülecek olan derslere yönelik uzaktan eğitim politikalarının belirlenmesi amacı ile “Pandemi Sonrası Uzaktan Eğitim Uygulamaları” isimli çalıştay düzenlenmiştir. Çalıştay, Üniversitemizin pandemi sürecinde yürütülen uzaktan eğitim uygulamalarında önemli birer paydaş olarak rol alan çeşitli birimlerinde aktif olarak görev yapmakta olan 16 öğretim elemanının katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Çalıştay sürecinde uzaktan eğitim politikaları belirlenirken derslerin yürütülme şekline bağlı olarak; derslerin planlanması ve yürütülmesi (pedagoji), derslerin içeriği, derslerde kullanılan öğrenme ortamları, ölçme ve değerlendirme başlıkları altında ele alınmıştır. Çalıştay sonucunda ortaya çıkan görüş, fikir ve öneriler değerlendirilerek veri kaynağı olarak kullanılmıştır.

Yol haritasının oluşturulması sürecinde Yükseköğretim Kurulu tarafından oluşturulan Pandemi Yol Haritası ve Uzaktan/ Karma Eğitim Faaliyetleri Kalite Güvencesi Durum Raporu gibi eğitim politikalarına ilişkin belgelerden faydalanılmıştır. Bunların yanı sıra pandemi dönemine yönelik uzaktan eğitim uygulamalarını ele alan ulusal ve uluslararası birçok bilimsel proje raporu incelenmiştir. Ayrıca Üniversitemiz bünyesinde hazırlanan Uzaktan Öğretim Uygulama İlkeleri ve Eğitim Süreçleri Uygulama İlkeleri göz önünde bulundurulmuştur. Yapılan tüm incelemeler sonucunda elde edilen veriler, “**Tamamen Uzaktan Eğitim**”, “**Yüz Yüze Eğitim**” ve “**Harmanlanmış Eğitim**” şeklinde üç farklı ders modeline uygun olarak düzenlenmiştir. Her bir ders modeline ilişkin oluşturulan yol haritasında derslerin planlanması ve yürütülmesi, derslerde kullanılan içerikler ve ölçme- değerlendirme süreçlerine yönelik uyulması gereken ilkeler ve niteliğin artırılmasına yönelik önerilere yer verilmiştir. Yol haritasında sunulan ilkeler ve önerilere ilişkin olarak öğretim elemanlarına destek ve rehberlik sağlanması amacı ile ilgili kaynaklara yönlendirmeler sağlanmıştır.

Yol haritasının ilk versiyonunun oluşturulmasından sonra “**Pandemi Sonrası Uzaktan Eğitim Uygulamaları-2**” isimli çalıştay düzenlenmiştir. Düzenlenen çalıştayda yine Üniversitemizin pandemi sürecinde yürütülen uzaktan eğitim uygulamalarında önemli birer paydaş olarak rol alan çeşitli birimlerinde aktif olarak görev yapmakta olan 16 öğretim elemanı katılmıştır. Çalıştay öncesinde katılımcılara yol haritası ulaştırılarak incelemeleri ve geri bildirimde bulunmaları istenmiştir. Çalıştay esnasında ise katılımcılardan gelen geri bildirimler değerlendirilerek gerekli düzenlemeler yapılmış ve yol haritasına son şekli verilmiştir.

ÖĞRETİM ELEMANLARI İÇİN UZAKTAN EĞİTİM YOL HARİTASI

Uzaktan eğitim genel olarak öğrenim düzeyleri, öğrenme stilleri, ilgileri, yetenekleri, çalışma durumları ve yaşadıkları coğrafi bölge gibi birçok açıdan birbirinden farklılık gösteren bireylerin eğitim amacıyla bir arada toplanmasına olanak sağlayan eğitim sistemidir. Uzaktan eğitim ortamları öğrencilere zamandan ve mekândan bağımsız olarak birçok açıdan zenginleştirilmiş öğrenme ortamları sunmaktadır (Moore & Kearsley, 2012). Bir başka ifadeyle uzaktan eğitim, öğrenme süreçleri öğretim teknolojileri desteği ile iyi bir şekilde yapılandırılmış, zengin öğretim içerik ve etkinliklerinin önemli bir kısmının eş zamansız (asenkron) öğrenme ortamları aracılığıyla sunulduğu, eş zamansız etkinlikleri desteklemek ve öğrenci ile etkileşime yoğun bir şekilde yer verip, onların derse katılımını teşvik ederek öğrenmeye karşı motivasyonlarını ve derse yönelik aidiyet duygusunu geliştirmek amacıyla eş zamanlı (senkron) canlı derslerle desteklendiği bir öğretim sürecidir.

Üniversitemiz öğretim elemanları için hazırlanan bu yol haritasında “**Tamamen Uzaktan Eğitim**”, “**Yüz Yüze Eğitim**” ve “**Harmanlanmış Eğitim**” yoluyla yürütülecek derslerde özellikle gerçekleştirilen uzaktan eğitim uygulamaları bağlamında derslerin planlanması ve yürütülmesi, derslerde kullanılan içerikler ve ölçme-değerlendirme süreçlerine yönelik uyulması gereken ilkeler ve niteliğin artırılmasına yönelik önerilere yer verilmiştir.

1. Tamamen Uzaktan Eğitim ile Yürütülecek Dersler

A. Derslerin Planlanması ve Yürütülmesi

COVID-19 Küresel salgın döneminde gerçekleştirilen uzaktan öğretim faaliyetleri ile salgının devam ettiği yeni normal ve sonrasındaki süreçteki uzaktan öğretim faaliyetlerinin birbirinden farklı olması beklenmektedir. Dolayısıyla, “**yeni normal**” olarak ifade edilen süreçte ve devamında uygulanacak uzaktan eğitim; mümkün olduğunca çerçevesi çizilmiş ve yapılandırılmış bir uzaktan eğitim olmalıdır. Bu kapsamda tamamen uzaktan eğitim ile yürütülecek derslerin dönem başlamadan önce belirlenmesi, ilgili dersin öğrenme hedefleri ile uyumlu olarak planlanması ve yürütülmesi, dersin planlama sürecinde öğrenci katılımının ve aidiyet duygusunun artırılması için öğrenci ihtiyaçlarının da mümkün olduğunca göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Bu doğrultuda aşağıda **uyulması gereken ilkeler ve öğretimin niteliğinin artırılmasına yönelik önerilere** yer verilmiştir.

Uyulması Gereken İlkeler:

1. Tamamen uzaktan eğitim ile yürütülmesine karar verilen derslerin öğrencilere ilan edilmesi ve bu konuda gerekli tüm teknik olanakların (internet, bilgisayar, tablet vs.) temininin öğrencinin sorumluluğunda olduğunun belirtilmesi gerekmektedir.

2. DBS’de açılırken derslerin yapısal olarak belirli bir standartta hazırlanması gerekmektedir.

Bu kapsamda derse ilişkin genel bilgilendirme, öğretim elemanı iletişim bilgileri ve ders izlencesinin yanı sıra içerik ve etkinliklerin uygun başlıklarıyla/ etiketlerle kategorize edilmesi gerekmektedir. DBS Platformunda hazırlanan örnek derse EK1’deki karekodu okutarak ulaşabilirsiniz.

3. Ders izlencesi; dersin yapısı, işleyişi, amaçları ve bu amaçlara ulaşma noktasında planlanan her türlü aktiviteyi içeren ders tanıtım dokümanıdır. Ders izlencesinin hazırlanarak dönem başında öğrencilere sunulması öğrencilerin dersin sonunda ulaşacakları kazanımları ve dersi geçebilmek için kendilerinden beklenenleri de görmelerini sağlamaktadır. Bu nedenle tamamen uzaktan eğitim yoluyla yürütülecek olan derslerde **ders izlencelerinin hazırlanarak dönem başında Ders Bilgi Sistemi’nde (DBS) paylaşılması gerekmektedir.** Tamamen uzaktan eğitimle yürütülecek derslerin izlencesinde uzaktan eğitim süreçlerine ilişkin kurallara da yer verilmelidir. Ders izlencesi oluşturma rehberi için EK 2’deki linki inceleyebilirsiniz.

4. Ders izlencesi ile uyumlu olarak ilgili ders kapsamında kullanılacak olan materyaller (ders notu, video vb.) DBS üzerinden paylaşılabilir. Bunun yanı sıra ilgili ders kapsamında gerçekleştirilecek olan etkinlikler (forum, wiki vb.) ve değerlendirmeler (ödev, alıştırmalar, sınav vb.) **DBS’de ilgili hafta öncesinde oluşturularak** öğrencilere açılmalıdır.

5. DBS’de ders içeriklerinin yanı sıra öğrencilerin mümkün olduğunca aktif olmasını sağlayan, öğrenciye bireysel çalışmalarında planlama ve rehberlik desteği sunan ilgi çekici etkinliklere yer verilmesine özen gösterilmelidir. Bu kapsamda **blog, forum, tartışma gibi modüller kullanarak öğrenci-öğrenci ve öğrenci-öğretici arasındaki asenkron etkileşimi artıracak etkinliklere** yer verilmelidir.

6. Dersler yürütülürken **öğrencilerin OBS ve DBS üzerinden gelen taleplerine hızlı geri bildirim sağlanması (en geç 48 saat içerisinde cevap verilmesi) gerekmektedir.**

7. Tamamen uzaktan eğitim yoluyla yürütülen derslerin **Açık Ders Malzemeleri platformunda da paylaşılması** önerilmektedir (İlgili faaliyet Üniversitemiz öğretim üyeliğine atama kriterleri kapsamında puanlandırılmaktadır).

8. Canlı dersler DBS ile entegre olarak çalışan **BigBlueButton “Canlı Ders”** platformu üzerinden gerçekleştirilecektir. BigBlueButton kullanımına yönelik rehberler için EK 3’teki linki inceleyebilirsiniz.

9. DBS’de tanımlı 1-3 kredilik dersler için en az 45-60 dakika (1 oturum), 4-6 kredilik ders için 60-90 dakika (2 oturum), 7-10 kredilik ders için 90-135 dakika (3 oturum) canlı ders yapılması gerekmektedir.

10. Canlı derslerin ilgili ders için OBS’ye tanımlanan **ders saatleri içerisinde** yapılması gerekmektedir.

11. Canlı derslerin kaydedilmesi gerekmektedir. **Derslerin kayıt altına alınması öğretim elemanının sorumluluğundadır.**

12. Canlı derslere devam ile ilgili olarak öğrencinin tabi olduğu yönetmelikteki devam şartları uygulanmaktadır. (Ön lisans - lisans ve lisansüstü eğitim yönetmelikleri için EK 4'teki linki inceleyebilirsiniz)

13. Canlı derslere engelli öğrencilerin erişiminde yaşanabilecek problemlerin giderilmesi için ilgili öğrencilerle görüşülerek ihtiyaçları doğrultusunda gerekli önlemler alınmalıdır.

Öğretimin Niteliğinin Artırılmasına Yönelik Öneriler:

14. DBS'de öğrencilerin mümkün olduğunca aktif olmasını sağlayan, öğrenciye bireysel çalışmalarında planlama ve rehberlik desteği sunan ilgi çekici materyallerin (ders notu, video vb.) kullanılmasına ve etkinliklere (blog, forum, wiki, ödev, alıştırma, sınav vb.) yer verilmesine özen gösterilmelidir.

15. Öğretim elemanlarının dönem başında öğrencilerin DBS'ye ve canlı ders sistemine erişim olanaklarına yönelik OBS'den sağlanan verileri (geliştirme aşamasında) olarak ders tasarım süreçlerinde bu durumu göz önünde bulundurmaları hâlinde daha etkili ve verimli bir eğitim süreci gerçekleştirilebilir.

16. Engelli öğrencilere yönelik birim bazlı ders partnerlik (sınıf arkadaşı/akranından gönüllü olarak destek alması) yapısı kurularak öğrencilerin birbirini destekleyerek hem etkileşim süreçlerinin yoğunlaşması hem de erişilebilirlik problemlerinin ortadan kalkması sağlanabilir.

17. Uygulamalı eğitim gerektiren derslerin tamamen uzaktan eğitim yoluyla yürütülmesi durumunda mümkün olan en etkin ve verimli yöntemlerin tercih edilmesi için program özelinde gerekli tedbirler alınmalıdır. Örneğin; laboratuvar deneylerinin hazır görsellerle desteklenmesi, sanal laboratuvar uygulamaları, laboratuvarda yürütülen deneylerin video kaydı şeklinde hazırlanması, videoların etkileşimli video formatına çevrilerek adım adım deney yapma sürecinin yaşatılması, öğrenciler tarafından da elektrik devresi kurulması gibi basit deneylerin evde yaptırılması ve sonrasında videonun DBS'ye yüklenmesi gibi uygulamalar program ve ders özelinde değerlendirilebilir. Bu kapsamda Dünya ve Türkiye'de paylaşılan Açık Eğitim Kaynakları'ndan faydalanabilirsiniz.

18. Öğrencilerin kendi aralarında izlenebilir ve denetlenebilir sanal öğrenme toplulukları oluşturabilecekleri faaliyetlere (öğrencilerin kendi aralarında bilgi alışverişi yapabilecekleri canlı ders oturumları düzenleyebilmeleri vb.) yer verilebilir. Bunun yanı sıra öğrencilerin içerik geliştirdiği, paylaştıkları, beğeni aldıkları, uygulamalarını gösterebilecekleri bir platform oluşturulabilir.

19. Aynı mekânda yüz yüze olarak bir araya gelebilecek öğrencilerin kendi aralarında öğrenme toplulukları oluşturabilecekleri yüz yüze küçük grup etkinlikleri düzenlenebilir.

20. Canlı ders uygulamalarında öğrencilerin aktif katılımının sağlanmasına özen gösterilmelidir. Bu kapsamda; canlı derslerin girişinde konunun genel çerçevesine yönelik bilgilendirme sağlandıktan sonra, aktif katılıma yönelik etkinlikler (soru-cevap, anlık veya planlı kısa sınavlar (quizler), grup çalışmaları, bireysel sunumlar vb.) planlanarak, öğrenci-öğrenci ve öğrenci-öğretici etkileşimi teşvik edilebilir. Öğrenci-öğrenci etkileşimine yönelik videolara erişmek için EK 5'teki, öğretici-öğrenci etkileşimine yönelik videolara erişmek için ise EK 6'daki linkleri inceleyebilirsiniz.

21. Canlı derslerde kullanılan içerikler multimedya öğeleriyle zenginleştirilebilir. Ayrıca ders sürecinde canlı ders platformunda sunulan araçlar (sohbet bölümü, sohbet odaları, beyaz tahta, içerik paylaşım araçları vb.) etkili bir şekilde kullanılabilir. BigBlueButton platformundaki araçların kullanılmasına yönelik videolara erişmek için EK 7'deki linki inceleyebilirsiniz.

23. Canlı derslerin etkili bir şekilde yürütülebilmesine yönelik "Canlı Ders Uygulama İlkeleri ve Örnekleri E-kitabı" ve destek videoları hazırlanmıştır. İlgili kaynaklara erişmek için EK 9'daki linki inceleyebilirsiniz.

B. Ders İçerikleri

Uzaktan eğitimle yürütülen derslerde kullanılacak yoğun etkileşim içeren ve her biri belirli koşullarda eğitsel açıdan diğerlerine göre daha işlevsel olan pek çok farklı içerik türü bulunmaktadır. Uzaktan eğitimde nitelikli öğrenme çıktılarının elde edilebilmesi için ilgili öğrenme hedefi, konu alanı, öğrenen ihtiyacı vb. farklı bileşenler gözetilerek bu tür zenginleştirilmiş içeriklerin (ders videoları, animasyonlar, grafikler, kısa hikâyeler vb.) geliştirilmesine ve kullanılmasına ağırlık verilmelidir. Bu kapsamda uzaktan eğitim uygulamalarında ders içeriklerinin kullanımına yönelik uyulması gereken ilkeler ve içeriklerin niteliğinin artırılmasına yönelik önerilere yer verilmiştir.

Uyulması Gereken İlkeler:

1. Uzaktan eğitim uygulamalarında kullanılacak materyallerin farklı öğrenme durumları (bilişsel/ duyuşsal/ psikomotor) ve dersin yapısına göre (teorik/ uygulama) çeşitlendirilmesi eğitim süreçlerinin niteliğinin artırılması açısından oldukça önemlidir. Bu kapsamda mümkün olduğunca farklı medya unsurlarıyla zenginleştirilmiş ders içeriklerinin (ders videoları, animasyon, grafikler, kısa hikâyeler, vb.) kullanılmasına özen gösterilmesi gerekmektedir.

2. Öğretim elemanları tarafından her hafta için bir ders notu veya ders sunumu hazırlanmalı ve DBS'de ilgili haftaya yüklenmelidir. Ünite yazım şablonu ile ilgili web sitesi için EK 10'daki linki inceleyebilirsiniz.

3. Uzaktan eğitim uygulamalarında kullanılacak olan materyallerin engelli öğrenciler açısından erişilebilir olması gerekmektedir. Bu kapsamda öğretim elemanlarının dönem başında Öğrenci Bilgi Sistemi üzerinde kendilerine sunulan engelli öğrenciler ve engel durumlarına yönelik bilgilendirme raporunu (geliştirme aşamasında) alarak **ders kapsamında kullanılacak materyalleri ilgili öğrencilerin ihtiyaçlarına uyumlu hâle getirmesi** gerekmektedir.

a. Görme engelli öğrencilere yönelik okuyucu sistemlerinin kullanabileceği zengin metin biçimlerinin metinlerde kullanımı açısından özen gösterilmesi, sunumlarda büyük punto ve kontrast renk kullanılması, görsel içeriklerin, grafik ve tabloların ders anlatımı sırasında betimlenmesi gibi alternatif yöntemlere başvurulabilir.

b. İşitme engelli öğrencilere yönelik ders içeriklerinin metin olarak sağlanması, ders anlatımlarının mümkünse alt yazılı olarak da verilmesi, ders içeriğinin önceden metin olarak öğrenciye gönderilmesi gibi alternatif yöntemlere başvurulabilir.

İçeriğin Niteliğinin Artırılmasına Yönelik Öneriler:

4. DBS platformunda yer alan içerik oluşturma programlarıyla (H5P vb.) farklı türden ders materyalleri çeşitlendirilebilir. H5P materyal geliştirme rehberine erişmek için EK 12'deki linki inceleyebilirsiniz.
5. DBS'ye farklı türden video materyalleri (konu özetleme videosu, soru-cevap videosu, uzman söyleşi videosu vb) eklenebilir.
6. Uygulamalı derslere yönelik çalışmalar (atölye çalışmaları, laboratuvar dersleri vb.) video kayıt altına alınarak öğrencilerle DBS üzerinden paylaşılabilir.
7. Video materyalleri farklı etkileşim seçenekleri (alıştırma/ uygulama, menü yapısı vb.) ile zenginleştirilebilir. Etkileşimli video hazırlama rehberine erişmek için EK 13'teki linki inceleyebilirsiniz.
8. DBS üzerinden öğrencilere sunulan öğrenme etkinlikleri düzenli olarak takip edilerek, öğrenci katılımları izlenebilir.
9. DBS'de açılan bir forum aracılığıyla veya canlı derslerin bir bölümünde öğrencilerin dersle ilgili soruları veya detaylandırılmasını istedikleri konu başlıkları alınarak bu soruların cevaplanmasına veya ilgili konu başlıklarının detaylandırılmasına yönelik kısa videolar hazırlanarak bunlar DBS'ye ek kaynak olarak yüklenebilir.
10. Ders öncesinde öğrencilerden derse ilişkin ön hazırlık niteliğinde belirli konu başlıklarına yönelik kendilerinin oluşturacakları video veya farklı türde materyaller talep edilebilir. İlgili materyaller değerlendirilerek uygun olanlar DBS'ye ek kaynak olarak yüklenebilir.

C. Ölçme ve Değerlendirme

Uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirme, sürecin en önemli bileşenlerinden biridir. Ölçme ve değerlendirme yetersizse, bununla ilişkili olarak öğretimin de etkili olmayacağı söylenebilir. Hiç şüphesiz ölçülmeyen bir şeyin yönetilmesi, geliştirilmesi ve gelişim düzeyinin belirlenmesi mümkün değildir. Uzaktan olması sebebiyle ölçme ve değerlendirme süreçlerinde zorluklarla karşılaşılrsa da günümüzde uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirmeye yönelik birçok teknik ve yöntem mevcuttur. Bu kapsamda uzaktan eğitim uygulamalarında ölçme ve değerlendirme süreçlerine yönelik **uyulması gereken ilkeler ve içeriklerin niteliğinin artırılmasına yönelik önerilere** yer verilmiştir.

Uyulması Gereken İlkeler:

1. Ölçme süreci, değerlendirme yaklaşımları, puanlama sistemi ve ölçütler ders izlencelerine eklenerek derslere başlamadan önce DBS'ye yüklenmelidir.
2. DBS' de yürütülecek sınavlara yönelik online sınav yönergesi DBS üzerinden öğrencilerle paylaşılmalıdır. Öğrencilere sınav başlangıç ve bitiş saati gibi genel bilgilendirmelerin yanı sıra ilgili sınava özel durumlar hakkında bilgilendirme sağlanmalıdır.

3. Ölçme-değerlendirme yöntemleri, dersin doğasına (programa veya içeriğe özgü) uygun olarak tasarlanmalıdır.

4. Ölçme ve değerlendirme süreçlerinde “şeffaflık ve denetlenebilirlik” ilkesi esas alınarak DBS ve/veya sınavın yapıldığı ortamlar tarafından sağlanan güvenlik imkânları azami ölçüde uygulanmalıdır. DBS teknik güvenlik önlemlerinin yanı sıra dersin yapısına uygun kişiye özgü değişkenleri içeren sorular, sınav sürelerinin soru zorluk derecesine göre ayarlanması, soru bankasındaki soru sayısının fazla olması gibi önlemlerin alınmasına dikkat edilmesi gerekmektedir. Bunların yanı sıra öğrencilerden alınan ödevler intihal programlarıyla değerlendirilmelidir. Güvenli online sınav hazırlamaya ilişkin rehber için EK 14’teki linki inceleyebilirsiniz.

5. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarının en az %60’ı gözetimli olarak yapılmalıdır. Geri kalan %40’lık kısmı gözetimli yapılabileceği gibi gözetimsiz sürece dayalı ölçme ve değerlendirme etkinliklerine dayalı olarak oluşturulabilir.

6. Ölçme ve değerlendirme etkinlikleri ilgili dersin AKTS iş yükü dikkate alınarak tasarlanmalıdır. AKTS’ye yönelik bilgilendirme videosuna erişmek için EK 15’teki linki inceleyebilirsiniz.

11. Ölçme ve değerlendirme süreçlerinin **bütün öğrenciler için erişilebilir olması** gerekmektedir. Bu kapsamda;

a. Öğrencilere sınavdan önce olabilecekleri sınava ilişkin öğrencilerin kaygılarını azaltacak deneme imkânı sunulmalıdır.

b. Öğrencilere sınav süreçlerinde dikkat etmeleri gereken teknik ve diğer hususlara dayalı kılavuzlar hazırlanmalıdır.

12. Ölçme ve değerlendirme süreçlerinin dezavantajlı grup (engelli, yabancı uyruklu vb.) olarak nitelendirilen öğrenciler için erişilebilir olması için gerekli tedbirlerin dersi veren öğretim elemanı tarafından alınması gerekmektedir. Bu kapsamda öğretim elemanlarının dönem başında Öğrenci Bilgi Sistemi üzerinde kendilerine sunulan engelli öğrenciler ve engel durumlarına yönelik bilgilendirme raporunu alarak ölçme ve değerlendirme süreçlerinde kullanılacak soru ve etkinlikleri ilgili öğrencilerin ihtiyaçlarına uyumlu hâle getirmesi gerekmektedir. Bu kapsamda;

a. Görme engelli öğrencilere yönelik sorularda yer alan grafik vb. için sesli betimleme desteği sunulmalıdır.

b. Sınavlarda engel durumuna göre öğrencilere ek süre tanınmalıdır.

Ölçme ve Değerlendirmenin Niteliğini Artırmaya Yönelik Öneriler:

13. Uzaktan öğretimle yürütülen derslerde sonuç görmeye yönelik ölçme değerlendirme etkinliklerinin yanı sıra süreç odaklı ölçme değerlendirme etkinlikleri de kullanılabilir. Süreç odaklı ölçme değerlendirme uygulamalarında değerlendirmenin nasıl yapılacağı, performans ödevlerinin öğrenci tarafından nasıl izleneceği konusunda öğretim elemanları tarafından dönüt verilmesi gerekir.

14. Uzaktan eğitimle yürütülen derslerde kullanılan DBS ve canlı ders sistemlerinde kaydedilen öğrenme analitiği verileri puanlama yoluna gidilebilir. Öğrencilerin eş zamanlı ve eş zamansız olarak yaptıkları ödev, tartışma, proje, alıştırmaya, kısa sınav vb. kanıtlanabilecek türden öğrenci hareketleri (ör. bir öğrencinin DBS’deki derse ait etkinlikleri takip edip etmediği, yüklenen bir videoyu izleyip izlemediği, izlediyse ne kadar süre ile izlediği vb.) ölçme değerlendirme süreçlerinde göz önünde bulundurulabilir. puanlandırılması sürecinde ağırlıklandırma kullanılmalıdır.

Bu kapsamda;

- a. Öğrencilerin DBS ve canlı ders sisteminde geçirdikleri süre ve etkileşimler puanlandırılabilir.
- b. Ders materyalinin içine yerleştirilen ölçme araçları ile elde edilen veriler değerlendirilebilir.
- c. DBS’de yer verilen etkinliklerin tamamlanma durumuna göre puanlandırılması/ rozetlendirilmesi sağlanabilir.
- ç. DBS üzerinden alınan veriler riskli öğrencilerin tespitinde kullanılarak gerekli müdahaleler yapılabilir.

15. Öğrencilere **DBS’de derse ilişkin soru bankası oluşturularak** öğrencilerin değerlendirme süreçlerinde yararlanabileceği kaynaklar oluşturulabilir. İlgili soru bankasında yer alacak soruların öğrenme çıktıları ile ilişkisi kurularak elde edilen verilerden hareketle öğrenme analitikleri oluşturulabilir. DBS’de soru bankası oluşturmaya yönelik videoya erişmek için EK 16’daki linki inceleyebilirsiniz.

16. DBS’de çoktan seçmeli, doğru-yanlış, kısa cevaplı, boşluk doldurma, eşleştirme gibi ilgili **dersin değerlendirilmesine uygun farklı soru tipleri** kullanılmalıdır. Kullanılan sınav sorularına yönelik istatistikler çıkarılarak değerlendirilebilir. DBS’de farklı türde soru oluşturmaya yönelik videoya erişmek için EK 17’deki linki inceleyebilirsiniz.

17. Ödev ve sınavların yanı sıra blog, forum, tartışma, akran değerlendirme ve ekip çalışması gibi farklı türde değerlendirme etkinliklerine yer verilebilir. Bu etkinlikler kapsamında öğrencilere geri bildirim verilmesine özen gösterilmelidir. Uzaktan eğitimde etkili ölçme-değerlendirme videolarına erişmek için EK 18’deki linki inceleyebilirsiniz.

2. Yüz Yüze Eğitim ile Yürütülecek Dersler

A. Derslerin Planlanması ve Yürütülmesi

Yüz yüze eğitimle yürütülen derslerin uzaktan eğitim uygulamalarıyla desteklenmesi eğitim süreçlerinde etkililik ve verimlilik açısından oldukça önemlidir. Özellikle pandemi dönemi uzaktan eğitim uygulamaları ile elde edilen deneyim ve kazanımların yüz yüze eğitim ortamlarına yansıtılması eğitim-öğretim faaliyetlerinin niteliğinin artırılmasını da sağlayacağı düşünülmektedir. Bu kapsamda yüz yüze eğitim ile yürütülecek derslerin dönem başlamadan önce belirlenmesi ve ilgili derslerin uygun dijital öğrenme materyal/ araç/ ortamlar eşliğinde öğrenme hedefleri ile uyumlu olarak planlanması ve yürütülmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda aşağıda yüz yüze eğitimle verilecek derslerin planlanması ve yürütülmesinde **uyulması gereken ilkeler ve öğretimin niteliğinin artırılmasına yönelik önerilere** yer verilmiştir.

Uyulması Gereken İlkeler:

1. Yüz yüze olarak yürütülen tüm derslerin DBS’de açılması gerekmektedir.
2. DBS’de açılırken derslerin yapısal olarak belirli bir standartta hazırlanması gerekmektedir. Bu kapsamda derse ilişkin genel bilgilendirme, öğretim elemanı iletişim bilgileri ve ders izlencesinin yanı sıra içerik ve etkinliklerin uygun başlıklarıyla/ etiketlerle kategorize edilmesi gerekmektedir. DBS Platformunda hazırlanan örnek derse erişmek için EK1’deki linki inceleyebilirsiniz.
3. Ders izlencesi; dersin yapısı, işleyişi, amaçları ve bu amaçlara ulaşma noktasında planlanan her türlü aktiviteyi içeren ders tanıtım dokümanıdır. Ders izlencesinin hazırlanarak dönem başında öğrencilere sunulması öğrencilerin dersin sonunda ulaşacakları kazanımları ve dersi geçebilmek

için kendilerinden beklenenleri de görmelerini sağlamaktadır. Bu nedenle yüz yüze eğitim yoluyla yürütülecek olan derslerde **ders izlencelerinin hazırlanarak dönem başında öğrencilere sunulması, ayrıca Ders Bilgi Sistemi'nde (DBS) paylaşılması gerekmektedir.** Ders izlencesi oluşturmaya yönelik rehber için EK 2'deki linki inceleyebilirsiniz.

4. Dersler yürütülürken öğrencilerin OBS ve DBS üzerinden gelen taleplerine hızlı geri bildirim sağlanması (en geç 48 saat içerisinde cevap verilmesi) gerekmektedir.

Öğretimin Niteliğinin Artırılmasına Yönelik Öneriler:

5. Yüz yüze yürütülen derslerde sınıf içi eğitimlerin yanı sıra ders kapsamında kullanılacak olan materyaller (ders notu, video vb.) DBS üzerinden paylaşılabilir. Bunun yanı sıra ilgili ders kapsamında gerçekleştirilecek olan etkinlikler (blog, forum, wiki vb.) ve değerlendirmeler (ödev, alıştırma, sınav vb.) DBS üzerinden yürütülebilir. Böylece öğrencilerin sınıf dışında da dersle olan meşguliyetlerinin devam etmesi ve aktif katılımları sağlanabilir.

6. “Tersyüz Sınıf” gibi öğretim modelleri tercih edilebilir. Bu kapsamda bireysel öğrenmeye uygun ders hedeflerine ilişkin materyallerin DBS'ye yüklenerek öğrencilerin kullanımına açılması, yüz yüze derslerin öğretim elemanı rehberliğine ihtiyaç hissedilen daha üst düzey, karmaşık öğrenme hedeflerine veya etkinliklere ayrılması sağlanabilir. Böylelikle hem öğrencilerin derse gelmeden önce derse hazırlanması hem de sınıf içi yüz yüze derslerdeki zamanın daha etkili kullanılması sağlanabilir.

7. Öğrencilerin kendi aralarında izlenebilir ve denetlenebilir sanal öğrenme toplulukları oluşturabilecekleri faaliyetlere (öğrencilerin kendi aralarında bilgi alışverişi yapabilecekleri canlı ders oturumları düzenleyebilmeleri vb.) yer verilebilir. Bunun yanı sıra öğrencilerin içerik geliştirdiği, paylaştıkları, beğeni aldıkları, uygulamalarını gösterebilecekleri bir platform oluşturulabilir.

8. Aynı mekânda yüz yüze olarak bir araya gelebilecek öğrencilerin kendi aralarında öğrenme toplulukları oluşturabilecekleri yüz yüze küçük grup etkinlikleri düzenlenebilir.

9. Engelli öğrencilere yönelik birim bazlı ders partnerlik (sınıf arkadaşı/akranından gönüllü olarak destek alması) yapısı kurularak öğrencilerin birbirini destekleyerek hem etkileşim süreçlerinin yoğunlaşması hem de erişilebilirlik problemlerinin ortadan kalkması sağlanabilir.

10. Uygulamalı eğitim gerektiren ve yüz yüze olarak yürütülen derslerde bütün öğrencilere uygulama olanağı tanınmaması hâlinde dijital öğrenme ortam/ materyallerinden faydalanılabilir. Örneğin; laboratuvar deneylerinin hazır görsellerle desteklenmesi, sanal laboratuvar uygulamaları, laboratuvarda yürütülen deneylerin video kaydı şeklinde hazırlanması, videoların etkileşimli video formatına çevrilerek adım adım deney yapma sürecinin yaşatılması, öğrenciler tarafından da elektrik devresi kurulması gibi basit deneylerin evde yaptırılması ve sonrasında videonun DBS'ye yüklenmesi gibi uygulamalar program ve ders özelinde değerlendirilebilir. Bu kapsamda dünyada ve Türkiye'de paylaşılan Açık Eğitim Kaynaklarından faydalanabilirsiniz.

B. Ders İçerikleri

Yüz yüze eğitim uygulamalarında nitelikli eğitim çıktılarının elde edilebilmesi için ders kapsamında sunulan kaynakların ilgili öğrenme hedefi, konu alanı, öğrenen ihtiyacı vb. farklı bileşenler gözetilerek zenginleştirilmiş ders içeriklerinin (ders videoları, animasyonlar, grafikler, kısa hikâyeler vb.) geliştirilmesine ve kullanılmasına ağırlık verilmelidir. Bu kapsamda aşağıda yüz yüze eğitim uygulamalarında ders içeriklerinin kullanımına ilişkin uyulması gereken ilkeler ve **öğretimin niteliğinin artırılmasına yönelik önerilere** yer verilmiştir.

Uyulması Gereken İlkeler:

1. Yüz yüze yürütülen derslerde sınıf içi eğitimleri desteklemek amacı ile farklı öğrenme durumları (bilişsel/ duyuşsal/ psikomotor) ve hedefleri göz önünde bulundurularak farklı türde materyaller (ders notu, video, animasyon vb.) DBS'ye yüklenerek öğrencilerle paylaşılmalıdır.

2. DBS'ye **her hafta en az bir asenkron öğrenme etkinliği** (ek kaynak, sunum, video kayıtları, forum/tartışma, ödev, quiz, proje vb. etkinlikleri) eklenmelidir. "DBS nasıl kullanılır?" Eğitim videoları için EK 11'deki linki inceleyebilirsiniz.

3. Derslerde kullanılacak olan materyallerin engelli öğrenciler açısından erişilebilir olması gerekmektedir. Bu kapsamda öğretim elemanlarının dönem başında Öğrenci Bilgi Sistemi üzerinde kendilerine sunulan engelli öğrenciler ve engel durumlarına yönelik bilgilendirme raporunu (geliştirilme aşamasında) alarak **ders kapsamında kullanılacak materyalleri ilgili öğrencilerin ihtiyaçlarına uyumlu hâle getirmesi gerekmektedir.**

a. Görme engelli öğrencilere yönelik okuyucu sistemlerinin kullanabileceği zengin metin biçimlerinin metinlerde kullanımı açısından özen gösterilmesi, sunumlarda büyük punto ve kontrast renk kullanılması, görsel içeriklerin, grafik ve tabloların ders anlatımı sırasında betimlenmesi gibi alternatif yöntemlere başvurulabilir.

b. İşitme engelli öğrencilere yönelik ders içeriklerinin metin olarak sağlanması, ders anlatımlarının mümkünse alt yazılı olarak da verilmesi, ders içeriğinin önceden metin olarak öğrenciye gönderilmesi gibi alternatif yöntemlere başvurulabilir.

İçeriklerin Niteliğinin Artırılmasına Yönelik Öneriler:

4. DBS platformunda yer alan içerik oluşturma programlarıyla (H5P vb.) farklı türden ders materyalleri çeşitlendirilebilir. H5P materyal geliştirme rehberine erişmek için EK 12'deki linki inceleyebilirsiniz.

5. DBS'ye farklı türden video materyalleri (konu özetleme videosu, soru-cevap videosu, uzman söyleşi videosu vb) eklenebilir.

6. Uygulamalı derslere yönelik çalışmalar (atölye çalışmaları, laboratuvar dersleri vb.) video kayıt altına alınarak öğrencilerle DBS üzerinden paylaşılabilir.

7. Video materyalleri farklı etkileşim seçenekleri (alıştırma/ uygulama, menü yapısı vb.) ile zenginleştirilebilir. Etkileşimli video hazırlama rehberine erişmek için EK 13'teki linki inceleyebilirsiniz.

8. DBS üzerinden öğrencilere sunulan öğrenme etkinlikleri düzenli olarak takip edilerek, öğrenci katılımları izlenebilir.

9. DBS'de açılan bir forum aracılığıyla veya canlı derslerin bir bölümünde öğrencilerin dersle ilgili soruları veya detaylandırılmasını istedikleri konu başlıkları alınarak bu soruların cevaplanmasına veya ilgili konu başlıklarının detaylandırılmasına yönelik kısa videolar hazırlanarak DBS'ye ek kaynak olarak yüklenebilir.

10. Ders öncesinde öğrencilerden derse ilişkin ön hazırlık niteliğinde belirli konu başlıklarına yönelik kendilerinin oluşturacakları video veya farklı türde materyaller talep edilebilir. İlgili materyaller değerlendirilerek uygun olanlar DBS'ye ek kaynak olarak yüklenebilir.

C. Ölçme ve Değerlendirme

Eğitimde ölçme ve değerlendirme, sürecin en önemli bileşenlerinden biridir. Ölçme ve değerlendirme yetersizse, bununla ilişkili olarak öğretiminde etkili olmayacağı söylenebilir. Hiç şüphesiz ölçülmeyen bir şeyin yönetilmesi, geliştirilmesi ve gelişim düzeyinin belirlenmesi mümkün değildir. Yüz yüze olarak yürütülen derslerde özellikle sürece yönelik ölçme ve değerlendirmede dijital teknolojiler ve öğrenme ortamlarının kullanımına sıklıkla başvurulmaktadır. Bu kapsamda ölçme ve değerlendirme süreçlerine yönelik uyulması gereken ilkeler ve içeriklerin niteliğinin artırılmasına yönelik önerilere yer verilmiştir.

Uyulması Gereken İlkeler:

1. **Ölçme süreci**, değerlendirme yaklaşımları, puanlama sistemi ve ölçütler ders izlencelerine eklenerek **derslere başlamadan önce DBS'ye yüklenmelidir.**

2. Ölçme-değerlendirme yöntemleri, **dersin doğasına (programa veya içeriğe özgü) uygun olarak tasarlanmalıdır.**

3. Ölçme ve değerlendirme süreçlerinde çevrim içi olarak sınav yapılacaksa **“şeffaflık ve denetlenebilirlik”** ilkesi esas alınarak DBS ve/veya sınavın yapıldığı ortamlar tarafından sağlanan güvenlik imkânları azami ölçüde uygulanmalıdır. DBS teknik güvenlik önlemlerinin yanı sıra dersin yapısına uygun kişiye özgü değişkenleri içeren sorular, sınav sürelerinin soru zorluk derecesine göre ayarlanması, soru bankasındaki soru sayısının fazla olması gibi önlemlerin alınmasına dikkat edilmesi gerekmektedir. Bunların yanı sıra öğrencilerden alınan ödevler intihal programlarıyla değerlendirilmelidir. Güvenli online sınav hazırlamaya ilişkin rehber için EK 14'teki linki inceleyebilirsiniz.

4. Ölçme ve değerlendirme etkinlikleri ilgili dersin AKTS iş yükü dikkate alınarak tasarlanmalıdır. AKTS'ye yönelik bilgilendirme videosuna erişmek için EK 15'teki linki inceleyebilirsiniz.

5. Ölçme ve değerlendirme süreçlerinin bütün öğrenciler için erişilebilir olması gerekmektedir. Bu kapsamda;

a. Sınavdan önce öğrencilere olacakları sınava ilişkin kaygılarını azaltacak deneme imkânı sunulmalıdır.

b. Öğrencilere sınav süreçlerinde dikkat etmeleri gereken teknik ve diğer hususlara dayalı kılavuzlar hazırlanmalıdır.

6. Ölçme ve değerlendirme süreçlerinin dezavantajlı grup (engelli, yabancı uyruklu vb.) olarak nitelendirilen öğrenciler için erişilebilir olması için gerekli tedbirlerin dersi veren öğretim elemanı tarafından alınması gerekmektedir. Bu kapsamda öğretim elemanlarının dönem başında Öğrenci Bilgi Sistemi üzerinde kendilerine sunulan engelli öğrenciler ve engel durumlarına yönelik bilgilendirme raporunu alarak ölçme ve değerlendirme süreçlerinde kullanılacak soru ve etkinlikleri ilgili öğrencilerin ihtiyaçlarına uyumlu hâle getirmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda;

- a. Görme engelli öğrencilere yönelik sorularda yer alan grafik vb. için sesli betimleme desteği sunulmalıdır.
- b. Sınavlarda engel durumuna göre öğrencilere ek süre tanınmalıdır.

Ölçme ve Değerlendirmenin Niteliğinin Artırılmasına Yönelik Öneriler:

7. Yüz yüze eğitimle yürütülen derslerde sonuç görmeye yönelik ölçme değerlendirme etkinliklerinin yanı sıra süreç odaklı ölçme değerlendirme etkinlikleri de kullanılabilir. Süreç odaklı ölçme değerlendirme uygulamalarında değerlendirmenin nasıl yapılacağı, performans ödevlerinin öğrenci tarafından nasıl izleneceği konusunda öğretim elemanları tarafından düzenli geri bildirimlerde bulunulabilir.

8. Derslerin desteklenmesi amacıyla kullanılan DBS’de kaydedilen öğrenme analitiği verileri puanlama yoluna gidilebilir. Öğrencilerin yaptıkları ödev, tartışma, proje, alıştırmaya, kısa sınav vb. kanıtlanabilecek türden öğrenci hareketleri (ör. bir öğrencinin DBS’deki derse ait etkinlikleri takip edip etmediği, yüklenen bir videoyu izleyip izlemediği, izlediyse ne kadar süre ile izlediği vb.) ölçme değerlendirme süreçlerinde göz önünde bulundurulabilir. Ancak öğrenme analitiklerinin puanlandırılması sürecinde ağırlıklandırma kullanılmalıdır. Bu kapsamda;

- a. Öğrencilerin DBS’de geçirdikleri süre ve etkileşimler puanlandırılabilir.
- b. Ders materyalinin içine yerleştirilen ölçme araçları ile elde edilen veriler değerlendirilebilir.
- c. DBS’de yer verilen etkinliklerin tamamlanma durumuna göre puanlandırılması/ rozetlendirilmesi sağlanabilir.
- ç. DBS üzerinden alınan veriler riskli öğrencilerin tespitinde kullanılarak gerekli müdahaleler yapılabilir.

9. DBS’de çoktan seçmeli, doğru-yanlış, kısa cevaplı, boşluk doldurma, eşleştirme gibi ilgili dersin değerlendirilmesine uygun farklı soru tipleri kullanılmalıdır. Kullanılan sınav sorularına yönelik istatistikler çıkarılarak değerlendirilebilir. DBS’de farklı türde soru oluşturmaya yönelik videoya erişmek için EK 17’deki linki inceleyebilirsiniz.

10. Öğrencilere DBS’de derse ilişkin soru bankası oluşturularak öğrencilerin değerlendirme süreçlerinde yararlanabileceği kaynaklar oluşturulabilir. İlgili soru bankasında yer alacak soruların öğrenme çıktıları ile ilişkisi kurularak elde edilen verilerden hareketle öğrenme analitikleri oluşturulabilir. DBS’de soru bankası oluşturmaya yönelik videoya erişmek için EK 16’deki linki inceleyebilirsiniz.

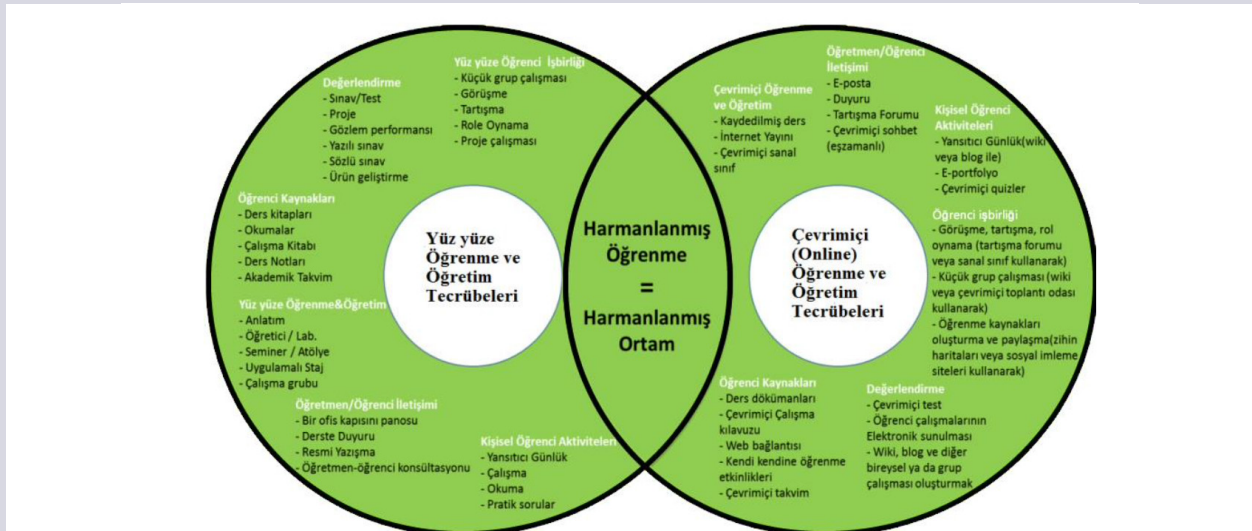
11. DBS’de ödev ve sınavların yanı sıra blog, forum, tartışma, akran değerlendirme ve ekip çalışması gibi farklı türde değerlendirme etkinliklerine yer verilebilir. Bu etkinlikler kapsamında öğrencilere geri bildirim verilmesine özen gösterilmelidir. Uzaktan eğitimde etkili ölçme-değerlendirme videosuna erişmek için EK 18’deki linki inceleyebilirsiniz.

3. Harmanlanmış Öğrenme ile Yürütülecek Dersler

Harmanlanmış öğrenme yaklaşımı; yüz yüze öğretim ile teknoloji aracılığı ile verilen öğretimin birlikte yürütüldüğü öğrenme yaklaşımıdır. Bu öğrenme yaklaşımında geleneksel sınıf ortamı ile dijital öğrenme ortamlarının harmanlanması sonucu, her iki ortamın güçlü yanlarından yararlanılması hedeflenmektedir. Öğrencilere geleneksel sınıf ortamının yanında zaman ve mekândan bağımsız bir öğrenme ortamı sunarak hem öğrenebilmeleri için ekstra zaman hem de etkileşimli bir şekilde öğrenebilmeleri için daha çok imkân sunulmaktadır. Böylelikle, sınıf ortamında karşılanamayan ihtiyaçların dijital öğretim ortamlarında giderilmesi için fırsat oluşturulmaktadır (Başer, 2019).

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından COVID-19 küresel salgınının başladığı acil koşullarda gerçekleştirilen uzaktan öğretim faaliyetleri ile salgının devam ettiği yeni normal ve sonrasındaki süreçte uzaktan eğitim ve yüz yüze eğitimin güçlü yönlerinden faydalanılabilmesi amacı ile bazı derslerde harmanlanmış öğrenme yaklaşımının benimsenmesi beklenmektedir. Bu doğrultuda harmanlanmış öğrenme yaklaşımı ile uygulamalı eğitim gerektiren derslerin teorik bilgiye dayalı öğrenme hedefleri uzaktan eğitim yoluyla yürütülürken uygulama gerektiren öğrenme hedefleri yüz yüze eğitim yoluyla yürütülebilir.

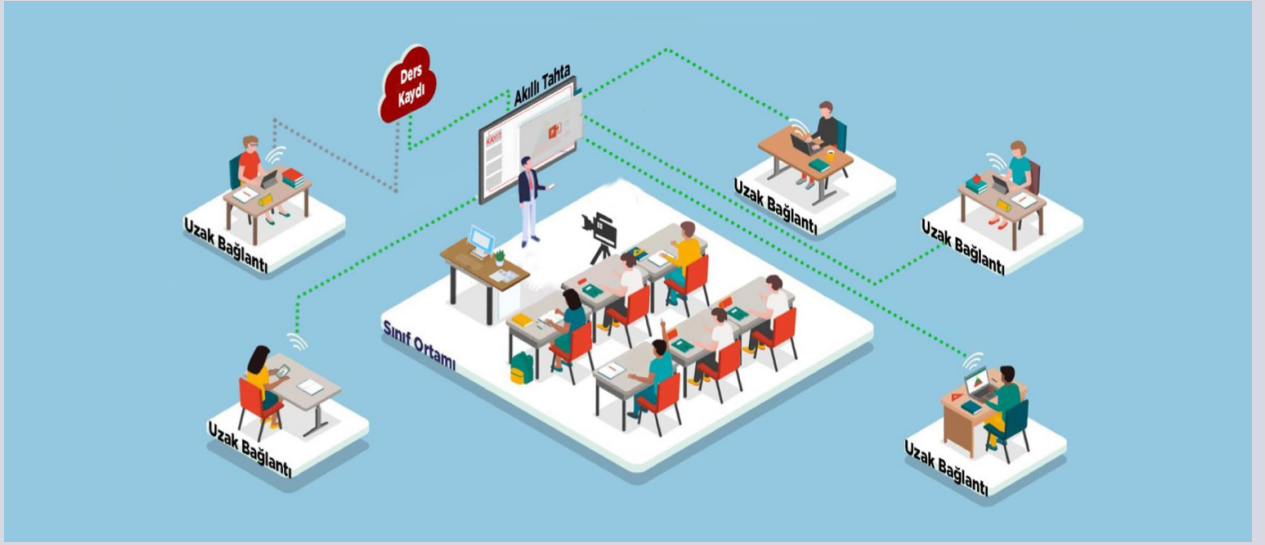
3Aşağıda yer alan Şekil 1.'de harmanlanmış öğrenme yaklaşımı modellenerek yüz yüze eğitim ve uzaktan (çevrim içi) eğitim süreçlerinin güçlü yönleri sunulmuştur.

Şekil 1. Harmanlanmış öğrenmenin bileşenleri
(Bath & Bourke; aktaran, Kahraman & Kaya, 2021)

Hibrit Öğrenme Yaklaşımı

Yüz yüze eğitim ve uzaktan eğitimin bir arada yürütülmesine dayalı öğrenme yaklaşımlarından biri de hibrit öğrenme yaklaşımıdır. Hibrit öğrenme yaklaşımı; yüz yüze olarak yürütülen derslerin dijital öğrenme ortamları ile desteklenmesi yoluyla, öğrenci sayısı ve fiziki alt yapıya göre sınıflara belli sayıda öğrenci kabul edilip aynı anda çevrim içi uygulamalar ile de sınıfın kalanının derse katılmasına olanak sağlayan öğrenme yaklaşımıdır. COVID-19 küresel salgınının azalmasıyla birlikte yeni normal süreçte hibrit öğrenme uygulamalarına yer verilebilir. Böylece öğrenci sayısı ve fiziki alt yapıya göre sınıflara belli sayıda öğrenci kabul edilip aynı anda çevrim içi uygulama ile de sınıfın kalanının derse katılması sağlanabileceği gibi öğretim elemanı kapasitesi değerlendirilerek sınıfların gruplara bölünmesi suretiyle aynı ders birden fazla grupta da anlatılabilir.

Şekil 2. Hibrit öğrenme yaklaşımı

A. Derslerin Planlanması ve Yürütülmesi

Harmanlanmış öğrenme yaklaşımı ile yürütülecek derslerin dönem başlamadan önce belirlenmesi ve dersin öğrenme hedefleri ile uyumlu olarak ne tür bir harmanlama yaklaşımı izleneceği net bir şekilde ortaya konulmalıdır. Bu doğrultuda aşağıda harmanlanmış öğrenme yaklaşımı izlenecek derslerin planlanması ve yürütülmesinde uyulması gereken ilkeler ve öğretimin niteliğinin artırılmasına yönelik önerilere yer verilmiştir.

Uyulması Gereken İlkeler:

1. Harmanlanmış öğrenme yaklaşımı ile yürütülmesine karar verilen derslerin öğrencilere ilan edilmesi ve bu konuda gerekli tüm teknik olanakların (internet, bilgisayar, tablet vs.) temininin öğrencinin sorumluluğunda olduğunun belirtilmesi gerekmektedir.
2. Harmanlanmış öğrenme yaklaşımı benimsenen ders etkinliklerinin %40'ı çevrim içi eğitim uygulamalarıyla desteklenebilir. İlgili dersler tasarlanırken bu oran göz önünde bulundurulmalıdır.

3. Harmanlanmış öğrenme yaklaşımı benimsenecek olan derslerde, dersin öğrenme hedefleri, konu alanı, hedef kitlesi vb. belirleyici özellikleri dikkate alınarak ilgili dersin hangi bölümlerinin (hedef/ konu/ etkinlik vb.) yüz yüze hangi bölümlerinin çevrim içi öğrenme süreçleriyle yürütüleceğinin dersler başlamadan önce netleştirilmesi gerekmektedir.

4. DBS’de dersler açılırken yapısal olarak belirli bir standartta hazırlanması gerekmektedir.

Bu kapsamda derse ilişkin genel bilgilendirme, öğretim elemanı iletişim bilgileri ve ders izlencesinin yanı sıra içerik ve etkinliklerin uygun başlıklandırılmaları/ etiketlerle kategorize edilmesi gerekmektedir. DBS Platformunda hazırlanan örnek dersi EK 1’deki linkten inceleyebilirsiniz.

5. Ders izlencesi; dersin yapısı, işleyişi, amaçları ve bu amaçlara ulaşma noktasında planlanan her türlü aktiviteyi içeren ders tanıtım dokümanıdır. Ders izlencesinin hazırlanarak dönem başında öğrencilere sunulması öğrencilerin dersin sonunda ulaşacakları kazanımları ve dersi geçebilmek için kendilerinden beklenenleri de görmelerini sağlamaktadır. Bu nedenle harmanlanmış eğitim yoluyla yürütülecek olan derslerde **ders izlencelerinin hazırlanarak dönem başında Ders Bilgi Sistemi’nde (DBS) paylaşılması gerekmektedir.** İlgili ders izlencesine harmanlanmış öğrenme yaklaşımının etkisi net bir şekilde yansıtılmalıdır. Ders izlencesi oluşturma rehberini EK 2’deki linkten inceleyebilirsiniz.

6. Ders izlencesi ile uyumlu olarak ilgili ders kapsamında kullanılacak olan materyaller (ders notu, video vb.), gerçekleştirilecek olan etkinlikler (forum, wiki vb.) ve değerlendirmeler (ödev, alıştırmaya, sınav vb.) DBS’de ilgili haftalar öncesinde oluşturularak öğrencilere açılmalıdır.

7. Dersler yürütülürken öğrencilerin OBS ve DBS üzerinden gelen taleplerine hızlı geri bildirim sağlanması (en geç 48 saat içerisinde cevap verilmesi) gerekmektedir.

8. DBS’de ders içeriklerinin yanı sıra öğrencilerin mümkün olduğunca aktif olmasını sağlayan, öğrenciye bireysel çalışmalarında planlama ve rehberlik desteği sunan ilgi çekici etkinliklere yer verilmesine özen gösterilmelidir. Bu kapsamda blog, forum, tartışma gibi modüller kullanılarak öğrenci-öğrenci ve öğrenci-eğitimci arasındaki asenkron etkileşimi artıracak etkinliklere yer verilmelidir.

9. Hibrit öğrenme yaklaşımı ile yürütülecek olan derslerde derslere yüz yüze olarak katılan ve çevrim içi olarak katılan öğrenciler arasında gerek materyaller, gerek etkinlikler gerekse değerlendirme uygulamaları açısından denklik sağlanmalıdır. Bu kapsamda yüz yüze eğitimde kullanılan materyallerin DBS ortamında da paylaşılması, farklı türdeki ve değerlendirmeye yönelik etkinliklerin DBS üzerinden yürütülebilecek şekilde tasarlanması gerekmektedir.

10. Hibrit öğrenme yaklaşımı benimsenen derslerin yüz yüze eğitim süreçlerinde kullanılan tüm materyal ve etkinlikler uygun şekilde DBS’ye aktarılmalıdır. DBS’ye aktarılmalıdır.

11. Harmanlanmış öğrenme yoluyla yürütülecek olan derslerde ilgili dersin konu kapsamı ve türüne göre **hangi haftaların canlı ders olarak yürütüleceği önceden belirlenmelidir.**

12. Canlı dersler DBS ile entegre olarak çalışan **BigBlueButton “Canlı Ders”** platformu üzerinden gerçekleştirilecektir. BigBlueButton kullanımına yönelik rehberler için EK 3’teki linki inceleyebilirsiniz.

13. DBS’de tanımlı 1-3 kredilik dersler için en az 45-60 dakika (1 oturum), 4-6 kredilik ders için 60-90 dakika (2 oturum), 7-10 kredilik ders için 90-135 dakika (3 oturum) canlı ders yapılması gerekmektedir.

14. Canlı derslerin ilgili ders için OBS’ye tanımlanan **ders saatleri içerisinde** yapılması gerekmektedir.

15. Canlı derslerin kaydedilmesi gerekmektedir. **Derslerin kayıt altına alınması öğretim elemanının sorumluluğundadır.**

16. Canlı derslere devam ile ilgili olarak öğrencinin tabi olduğu yönetmelikteki devam şartları uygulanmaktadır. (Ön lisans - lisans ve lisansüstü eğitim yönetmelikleri için EK 4’teki linki inceleyebilirsiniz.

17. Canlı derslere **engelli öğrencilerin erişiminde yaşanabilecek problemlerin giderilmesi** için öğrencilerle görüşülerek ihtiyaçları doğrultusunda gerekli önlemler alınmalıdır.

18. Hibrit eğitim yaklaşımının benimsendiği derslerde yüz yüze olarak gerçekleştirilen dersler aynı zamanda canlı ders olarak da yürütülmeli ve derse çevrim içi eğitimi tercih eden öğrencilerin katılımı sağlanmalı veya ilgili dersler kayıt altına alınarak DBS’ye yüklenmelidir. Böylece her iki öğrenci grubu arasında denklik sağlanmalıdır.

19. Hibrit eğitim yaklaşımının benimsendiği derslerin canlı ders oturumlarında hem yüz yüze katılım sağlayan öğrencilerle hem de çevrim içi katılım sağlayan öğrencilerle etkileşim kurulmalıdır. Böylece her iki grubun derse aktif katılımları desteklenmelidir.

20. Hibrit eğitim yaklaşımının benimsendiği derslerin canlı ders oturumlarında yüz yüze katılım sağlayan öğrenciler ile çevrim içi katılım sağlayan öğrenciler arasındaki iletişim sürecinin yönetilmesine özen gösterilmelidir. Bu kapsamda özellikle sınıf ortamında bulunan öğrencilerin eğitimci ile kurduğu etkileşimler (açıklama, soru sorma, cevap verme vb.) uygun şekilde özetlenerek çevrim içi katılım sağlayan öğrencilere aktarılmalıdır. Böylelikle her iki grup arasında yaşanabilecek etkileşim yetersizliği ortadan kaldırılabilecektir.

Öğretimin Niteliğinin Artırılmasına Yönelik Öneriler:

21. Öğretim elemanlarının dönem başında öğrencilerin DBS’ye ve canlı ders sistemine erişim olanaklarına yönelik OBS’den sağlanan verileri (geliştirme aşamasında) alarak ders tasarım süreçlerinde bu durumu göz önünde bulundurmaları hâlinde daha etkili ve verimli bir eğitim süreci gerçekleştirilebilir.

22. DBS’de öğrencilerin mümkün olduğunca aktif olmasını sağlayan, öğrenciye bireysel çalışmalarında planlama ve rehberlik desteği sunan ilgi çekici materyallerin (ders notu, video vb.) kullanılmasına ve etkinliklere (blog, forum, wiki, ödev, alıştırma, sınav vb.) yer verilmesine özen gösterilmelidir.

23. Öğrencilerin kendi aralarında izlenebilir ve denetlenebilir sanal öğrenme toplulukları oluşturabilecekleri faaliyetlere (öğrencilerin kendi aralarında bilgi alışverişi yapabilecekleri canlı ders oturumları düzenleyebilmeleri vb.) yer verilebilir. Bunun yanı sıra öğrencilerin içerik geliştirdiği, paylaştıkları, beğeni aldıkları, uygulamalarını gösterebilecekleri bir platform oluşturulabilir.

24. Aynı mekânda yüz yüze olarak bir araya gelebilecek öğrencilerin kendi aralarında öğrenme toplulukları oluşturabilecekleri yüz yüze küçük grup etkinlikleri düzenlenebilir.

25. Engelli öğrencilere yönelik birim bazlı ders partnerlik (sınıf arkadaşı/akranından gönüllü olarak destek alması) yapısı kurularak öğrencilerin birbirini destekleyerek hem etkileşim süreçlerinin yoğunlaşması hem de erişilebilirlik problemlerinin ortadan kalkması sağlanabilir.

26. Hibrit eğitim yaklaşımının benimsendiği derslerde ders işleyiş sürecine ve yapısına ilişkin genel bilgilendirmelerin yapılması, öğrenci- eğitimci arasındaki iletişim sürecinin başlatılması ve karşılıklı geri bildirimler neticesinde gerekli düzenlemelerin yapılması için ilk dersin yüz yüze olarak tüm öğrencilerin katılımıyla gerçekleştirilmesi sağlanabilir.

27. Canlı ders uygulamalarında öğrencilerin aktif katılımının sağlanmasına özen gösterilmelidir. Bu kapsamda; canlı derslerin girişinde konunun genel çerçevesine yönelik bilgilendirme sağlandıktan sonra, aktif katılıma yönelik etkinlikler (soru-cevap, anlık veya planlı kısa sınavlar (quizler), grup çalışmaları, bireysel sunumlar vb.) planlanarak, öğrenci-öğrenci ve öğrenci-eğitimci etkileşimi teşvik edilebilir. Öğrenci-öğrenci etkileşimine yönelik videolara erişmek için EK 5'teki, öğretici-öğrenci etkileşimine yönelik videolara erişmek için ise EK 6'daki linkleri inceleyebilirsiniz.

28. Canlı derslerde kullanılan içerikler multimedya öğeleriyle zenginleştirilebilir. Ayrıca ders sürecinde canlı ders platformunda sunulan araçlar (sohbet bölmesi, sohbet odaları, beyaz tahta, içerik paylaşım araçları vb.) etkili bir şekilde kullanılabilir. BigBlueButton platformundaki araçların kullanılmasına yönelik videolara erişmek için EK 7'deki linki inceleyebilirsiniz.

29. Canlı derslerde öğrenci-öğrenci etkileşimini artırmak için sohbet odaları (breakout room) kullanılabilir. Öğrenci-Öğrenci etkileşimi videosuna erişmek için EK 8'deki linki inceleyebilirsiniz.

30. Canlı derslerin etkili bir şekilde yürütülebilmesine yönelik "Canlı Ders Uygulama İlkeleri ve Örnekleri E-kitabı" ve destek videoları hazırlanmıştır. İlgili kaynaklara erişmek için EK 9'daki linki inceleyebilirsiniz.

31. "Tersyüz Sınıf" gibi öğretim modelleri tercih edilebilir. Bu kapsamda bireysel öğrenmeye uygun ders hedeflerine ilişkin materyallerin DBS'ye yüklenerek öğrencilerin kullanımına açılması, yüz yüze derslerin öğretim elemanı rehberliğine ihtiyaç hissedilen daha üst düzey, karmaşık öğrenme hedeflerine veya etkinliklere ayrılması sağlanabilir. Böylelikle hem öğrencilerin derse gelmeden önce derse hazırlanması hem de sınıf içi yüz yüze derslerdeki zamanın daha etkili kullanılması sağlanabilir.

B. Ders İçerikleri

Yüz yüze eğitimle yürütülen ve uzaktan eğitim uygulamalarıyla desteklenen harmanlanmış derslerde kullanılabilecek özellikle yoğun etkileşim içeren ve her biri belirli koşullarda eğitsel açıdan diğerlerine göre daha işlevsel olan pek çok farklı içerik türü bulunmaktadır. Harmanlanmış öğrenme ortamlarında eğitimde nitelikli öğrenme çıktılarının elde edilebilmesi için ilgili öğrenme hedefi, konu alanı, öğrenen ihtiyacı vb. farklı bileşenler gözetilerek zenginleştirilmiş içeriklerin (ders videoları, animasyonlar, grafikler, kısa hikâyeler vb.) geliştirilmesine ve kullanılmasına ağırlık verilmelidir. Bu kapsamda harmanlanmış öğrenme yaklaşımı ile yürütülecek derslerde uyulması gereken ilkeler ve içeriklerin niteliğinin artırılmasına yönelik önerilere yer verilmiştir.

Uyulması Gereken İlkeler:

1. Harmanlanmış öğrenme yoluyla yürütülecek olan derslerde kullanılacak materyallerin farklı öğrenme durumları (bilişsel/ duyuşsal/ psikomotor) ve dersin yapısına göre (teorik/ uygulama) çeşitlendirilmesi eğitim süreçlerinin niteliğinin artırılması açısından oldukça önemlidir. Bu kapsamda mümkün olduğunca farklı medya unsurlarıyla zenginleştirilmiş ders içeriklerinin (ders videoları, animasyon, grafikler, kısa hikâyeler, vb.) kullanılmasına özen gösterilmesi gerekmektedir.

2. Harmanlanmış öğrenme yaklaşımıyla yürütülen derslerin çevrim içi olarak yürütülen haftalarında öğretim elemanları tarafından her hafta için bir ders notu veya ders sunumu hazırlanmalı ve DBS’de ilgili haftaya yüklenmelidir. Ünite yazım şablonu ile ilgili web sitesi için EK 10’daki linki inceleyebilirsiniz.

3. DBS’ye her hafta en az bir asenkron öğrenme etkinliğinin (ek kaynak, sunum, video kayıtları, forum/tartışma, ödev, quiz, proje vb. etkinlikleri) eklenmesi gerekmektedir. “DBS nasıl kullanılır?” Eğitim videoları için EK 11’deki linki inceleyebilirsiniz.

4. Hibrit öğrenme yaklaşımı benimsenen derslerde yüz yüze eğitime katılan öğrencilere sunulan ders içerikleri ile çevrim içi öğrenme süreçlerine katılan öğrencilere sunulan ders içerikleri eşdeğer veya aynı olmalıdır.

5. Gerek yüz yüze gerekse çevrim içi öğrenme süreçlerinde kullanılacak olan materyallerin engelli öğrenciler açısından erişilebilir olması gerekmektedir. Bu kapsamda öğretim elemanlarının dönem başında Öğrenci Bilgi Sistemi üzerinde kendilerine sunulan engelli öğrenciler ve engel durumlarına yönelik bilgilendirme raporunu alarak **ders kapsamında kullanılacak materyalleri ilgili öğrencilerin ihtiyaçlarına uyumlu hâle getirmesi gerekmektedir.**

a. Görme engelli öğrencilere yönelik okuyucu sistemlerinin kullanabileceği zengin metin biçimlerinin kullanımına özen gösterilmesi, sunumlarda büyük punto ve kontrast renk kullanılması, görsel içeriklerin, grafik ve tabloların ders anlatımı sırasında betimlenmesi gibi alternatif yöntemlere başvurulabilir.

b. İşitme engelli öğrencilere yönelik ders içeriklerinin metin olarak sağlanması, ders anlatımlarının mümkünse alt yazılı olarak da verilmesi, ders içeriğinin önceden metin olarak öğrenciye gönderilmesi gibi alternatif yöntemlere başvurulabilir.

İçeriğin Niteliğinin Artırılmasına Yönelik Öneriler:

6. DBS platformunda yer alan içerik oluşturma programlarıyla (H5P vb.) farklı türden ders materyalleri çeşitlendirilebilir. H5P materyal geliştirme rehberine erişmek için EK 12’deki linki inceleyebilirsiniz.

7. DBS’ye farklı türden video materyalleri (konu özetleme videosu, soru-cevap videosu, uzman söyleşi videosu vb.) eklenebilir.

8. Uygulamalı derslere yönelik çalışmalar (atölye çalışmaları, laboratuvar dersleri vb.) video kayıt altına alınarak öğrencilerle DBS üzerinden paylaşılabilir.

9. Video materyalleri farklı etkileşim seçenekleri (alıştırma/ uygulama, menü yapısı vb.) ile zenginleştirilebilir. Etkileşimli video hazırlama rehberine erişmek için EK 13’teki linki inceleyebilirsiniz.

10. DBS üzerinden öğrencilere sunulan öğrenme etkinlikleri düzenli olarak takip edilerek, öğrenci katılımları izlenebilir.

11. DBS'de açılan bir forum aracılığıyla veya canlı derslerin bir bölümünde öğrencilerin dersle ilgili soruları veya detaylandırılmasını istedikleri konu başlıkları alınarak bu soruların cevaplanmasına veya ilgili konu başlıklarının detaylandırılmasına yönelik kısa videolar hazırlanarak DBS'ye ek kaynak olarak yüklenebilir.

12. Ders öncesinde öğrencilerden derse ilişkin ön hazırlık niteliğinde belirli konu başlıklarına yönelik kendilerinin oluşturacakları video veya farklı türde materyaller talep edilebilir. İlgili materyaller değerlendirilerek uygun olanlar DBS'ye ek kaynak olarak yüklenebilir.

C. Ölçme ve Değerlendirme

Yüz yüze eğitimle yürütülen ve uzaktan eğitim uygulamalarıyla desteklenen harmanlanmış derslerde ölçme ve değerlendirme sürecin en önemli bileşenlerinden biridir. Ölçme ve değerlendirme yetersizse, bununla ilişkili olarak öğretimin de etkili olmayacağı söylenebilir. Hiç şüphesiz ölçülemeyen bir şeyin yönetilmesi, geliştirilmesi ve gelişim düzeyinin belirlenmesi mümkün değildir. Uzaktan olması sebebiyle ölçme ve değerlendirme süreçlerinde zorluklarla karşılaşılrsa da, günümüzde uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirmeye yönelik birçok teknik ve yöntem mevcuttur. Harmanlanmış öğrenme yaklaşımı benimsenen derslerin ölçme ve değerlendirme süreçlerinde **uyulması gereken ilkeler ve ölçme değerlendirme süreçlerinin niteliğinin artırılmasına yönelik önerilere** yer verilmiştir.

Uyulması Gereken İlkeler:

1. Ölçme süreci, değerlendirme yaklaşımları, puanlama sistemi ve ölçütler ders izlencelerine eklenerek derslere başlamadan önce DBS'ye yüklenmelidir.

2. DBS' de yürütülecek sınavlara yönelik online sınav yönergesi DBS üzerinden öğrencilerle paylaşılmalıdır. Öğrencilere sınav başlangıç ve bitiş saati gibi genel bilgilendirmelerin yanı sıra ilgili sınava özel durumlar hakkında bilgilendirme sağlanmalıdır.

3. Ölçme ve değerlendirme yöntemleri, benimsenen harmanlanmış öğrenme yaklaşımına uygun olarak tasarlanmalıdır. Bu kapsamda yüz yüze eğitim süreçlerinde ve çevrim içi eğitim süreçlerinde gerçekleştirilecek olan ölçme ve değerlendirme etkinlikleri önceden planlanmalı ve öğrencilere rehberlik sağlanmalıdır.

4. **Hibrit öğrenme** yaklaşımı benimsenen derslerde yüz yüze eğitime katılan öğrencilerle yapılan süreç içi değerlendirme etkinlikleri ile çevrim içi eğitime katılan öğrencilerin süreç içi değerlendirme etkinlikleri eş değer olmalıdır.

5. Dijital ortamlarda yapılacak sınavlarda "şeffaflık ve denetlenebilirlik" ilkesi esas alınarak DBS ve/veya sınavın yapıldığı dijital ortamlar tarafından sağlanan güvenlik imkânları azami ölçüde uygulanmalıdır. DBS teknik güvenlik önlemlerinin yanı sıra dersin yapısına uygun kişiye özgü değişkenleri içeren sorular, sınav sürelerinin soru zorluk derecesine göre ayarlanması, soru bankasındaki soru sayısının fazla olması gibi önlemlerin alınmasına dikkat edilebilir. Bunların yanı sıra öğrencilerden alınan ödevler intihal programlarıyla değerlendirilmelidir. Güvenli online sınav hazırlamaya ilişkin rehber için EK 14'teki linki inceleyebilirsiniz.

6. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarının en az %60'ı gözetimli olarak yapılmalıdır. Geri kalan %40'lık kısmı gözetimli yapılabileceği gibi gözetimsiz sürece dayalı ölçme ve değerlendirme etkinliklerine dayalı olarak oluşturulabilir.

7. Ölçme ve değerlendirme etkinlikleri ilgili dersin AKTS iş yükü dikkate alınarak tasarlanmalıdır. AKTS'ye yönelik bilgilendirme videosuna erişmek için EK 15'teki linki inceleyebiliriz.

8. Ölçme ve değerlendirme süreçlerinin bütün öğrenciler için erişilebilir olması gerekmektedir.

Bu kapsamda;

a. Sınavdan önce öğrencilere olacakları sınava ilişkin kaygılarını azaltacak deneme imkânı sunulmalıdır.

b. Öğrencilere sınav süreçlerinde dikkat etmeleri gereken teknik ve diğer hususlara dayalı kılavuzlar hazırlanmalıdır.

9. Ölçme ve değerlendirme süreçlerinin dezavantajlı grup (engelli, yabancı uyruklu vb.) olarak nitelendirilen öğrenciler için erişilebilir olması için gerekli tedbirlerin dersi veren öğretim elemanı tarafından alınması gerekmektedir. Bu kapsamda öğretim elemanlarının dönem başında Öğrenci Bilgi Sistemi üzerinde kendilerine sunulan engelli öğrenciler ve engel durumlarına yönelik bilgilendirme raporunu alarak ölçme ve değerlendirme süreçlerinde kullanılacak soru ve etkinlikleri ilgili öğrencilerin ihtiyaçlarına uyumlu hâle getirmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda;

a. Görme engelli öğrencilere yönelik sorularda yer alan grafik vb. için sesli betimleme desteği sunulmalıdır.

b. Sınavlarda engel durumuna göre öğrencilere ek süre tanınmalıdır.

Ölçme ve Değerlendirmenin Niteliğini Artıracak Öneriler:

10. Harmanlanmış öğrenme yoluyla yürütülen derslerde kullanılan DBS ve canlı ders sistemlerinde kaydedilen öğrenme analitiği verileri puanlama yoluna gidilebilir. Öğrencilerin eş zamanlı ve eş zamansız olarak yaptıkları ödev, tartışma, proje, alıştırmaya, kısa sınav vb. kanıtlanabilecek türden öğrenci hareketleri (ör. bir öğrencinin DBS'deki derse ait etkinlikleri takip edip etmediği, yüklenen bir videoyu izleyip izlemediği, izlediyse ne kadar süre ile izlediği vb.) ölçme değerlendirme süreçlerinde göz önünde bulundurulabilir. Ancak öğrenme analitiklerinin puanlandırılması sürecinde ağırlıklandırma kullanılmalıdır.

Bu kapsamda;

a. Öğrencilerin DBS ve canlı ders sisteminde geçirdikleri süre ve etkileşimler puanlandırılabilir.

b. Ders materyalinin içine yerleştirilen ölçme araçları ile elde edilen veriler değerlendirilebilir.

c. DBS'de yer verilen etkinliklerin tamamlanma durumuna göre puanlandırılması/ rozetlendirilmesi sağlanabilir.

ç. DBS üzerinden alınan veriler riskli öğrencilerin tespitinde kullanılarak gerekli müdahaleler yapılabilir.

11. Öğrencilere DBS'de derse ilişkin soru bankası oluşturularak öğrencilerin değerlendirme süreçlerinde yararlanabileceği kaynaklar oluşturulabilir. İlgili soru bankasında yer alacak soruların öğrenme çıktıları ile ilişkisi kurularak elde edilen verilerden hareketle öğrenme analitikleri oluşturulabilir. DBS'de soru bankası oluşturmaya yönelik videoya erişmek için EK 16'daki linki inceleyebilirsiniz.

12. Uzaktan öğretimle yürütülen derslerde sonuç görmeye yönelik ölçme değerlendirme etkinliklerinin yanı sıra süreç odaklı ölçme değerlendirme etkinlikleri de kullanılabilir. Süreç odaklı ölçme değerlendirme uygulamalarında değerlendirmenin nasıl yapılacağı, performans ödevlerinin öğrenci tarafından nasıl izleneceği konusunda öğretim elemanları tarafından dönüt verilmesi gerekir.

13. Ödev ve sınavların yanı sıra blog, forum, tartışma, akran değerlendirme ve ekip çalışması gibi farklı türde değerlendirme etkinliklerine yer verilebilir. Bu etkinlikler kapsamında öğrencilere geri bildirim verilmesine muhakkak özen gösterilmelidir. Uzaktan eğitimde etkili ölçme-değerlendirme videosuna erişmek için EK 18'deki linki inceleyebilirsiniz.

14. DBS'de çoktan seçmeli, doğru-yanlış, kısa cevaplı, boşluk doldurma, eşleştirme gibi ilgili dersin değerlendirilmesine uygun farklı soru tipleri kullanılmalıdır. Kullanılan sınav sorularına yönelik istatistikler çıkarılarak değerlendirilebilir. DBS'de farklı türde soru oluşturmaya yönelik videoya erişmek için EK 17'deki linki inceleyebilirsiniz.

Hazırlanmış Rehber ve Kılavuzlar

- 1) DBS'de canlı ders açma: <https://youtu.be/DaCNNrsd8EM>
- 2) DBS eğitim seti: <https://youtu.be/KaQNrZedw00>
- 3) DBS'ye nasıl giriş yapılır?: <https://youtu.be/sTyHWC0N-Fk>
- 4) DBS'de ödev nasıl eklenir?: <https://youtu.be/XUkdmAnPYQU>
- 5) DBS'de hafta ekleme ve ders ayarlamaları nasıl yapılır?: https://youtu.be/QpV_eplQaZU
- 6) DBS'de ders aktarımı nasıl yapılır?: <https://youtu.be/pQYWW8gvTeM>
- 7) DBS'de kaynak nasıl eklenir?: <https://youtu.be/jsLqC7h5r-s>
- 8) DBS'de derse eğitmen/öğrenci nasıl eklenir?: <https://youtu.be/BplcyRBOztw>
- 9) DBS'de Turnitin taraması nasıl yapılır?: <https://youtu.be/44N5rOPBF4U>
- 10) DBS'de sınav nasıl yapılır, güvenilir sınav nasıl gerçekleştirilir?: <https://youtu.be/iBcdMIWsOkY>
- 11) DBS'de sınav (quiz) nasıl eklenir?: <https://youtu.be/eFfw3qpfVMk>
- 12) DBS'de güvenilir sınav nasıl eklenir?: <https://youtu.be/xYd3v4UMc0k>
- 13) DBS'de soru bankası nasıl oluşturulur?: <https://youtu.be/lAXwKctOLYc>
- 14) DBS'de sesli/videolu soru nasıl eklenir?: <https://youtu.be/1EDgayiwgzl>
- 15) DBS'de soru türlerinin kullanımı: https://youtu.be/_1nov6_qXcg
- 16) DBS'de açık uçlu kağıt/kalem sınavı nasıl yapılır?: <https://youtu.be/fkyTNPsfESk>
- 17) Çevrim içi sınavlar ile ilgili önemli ipuçları: <https://youtu.be/pD5qvOKhLi4>
- 18) DBS'de dersler arası soru bankası aktarımı nasıl yapılır? : <https://youtu.be/9jwIMwb8Xrw>
- 19) DBS'de telafi sınavı nasıl yapılır?: <https://youtu.be/QXg2IIBhbw>
- 20) DBS'de öğrenci sınav kayıtları nasıl incelenir?: <https://youtu.be/5gOO55aL8eA>
- 21) DBS nasıl etkin kullanılır?: <https://www.youtube.com/watch?v=DOk7anVm5SI>
- 22) Ders izlencesi nasıl oluşturulur?: <https://www.youtube.com/watch?v=qToX2debAll>
- 23) Uzaktan eğitimde materyal nasıl geliştirilir?: https://www.youtube.com/watch?v=R4tlyG_t-PU
- 24) Uzaktan eğitimde etkili ölçme ve değerlendirme nasıl yapılır?: <https://www.youtube.com/watch?v=DTqAt3--UUE>
- 25) Uzaktan eğitimde telif hakları ve etik: <https://www.youtube.com/watch?v=jcHSRQ3LLT4>
- 26) Uzaktan çevrim içi sınav uygulamaları / Safe Exam Browser (SEB): <https://www.youtube.com/watch?v=moxwgUEMJUc>
- 27) Uzaktan öğretimde etkileşim ve buz kırınlar: <https://www.youtube.com/watch?v=RTE2EPX-XnU>
- 28) DBS'de canlı ders sisteminin etkili kullanımı: <https://www.youtube.com/watch?v=gVMlkFYoljc>
- 29) Canlı ders anlatım yöntemleri:
 - a) Cep Telefonu Kullanılarak Ders Nasıl Anlatılır?: <https://atabulut.atauni.edu.tr/atabulut/index.php/s/1hmkaUk7Qw1qU4a>
 - b) Beyaz Tahta Kullanılarak Ders Nasıl Anlatılır?: <https://atabulut.atauni.edu.tr/atabulut/index.php/s/8UMOGlpKo4cZ9Cw>
 - c) Grafik Tablet Kullanılarak Ders Nasıl Anlatılır?: <https://atabulut.atauni.edu.tr/atabulut/index.php/s/NjvmQOLHAY68s0c>
 - ç) Laboratuvar Uygulamaları Dersleri Nasıl Anlatılır?: <https://atabulut.atauni.edu.tr/atabulut/index.php/s/QXM2ObKNbYgDnyg>
 - d) Normal Tablet Kullanarak Ders Nasıl Anlatılır?: <https://atabulut.atauni.edu.tr/atabulut/index.php/s/3dgm3Cm0JfZAYIV>

Kaynakça

- 2020-2021 Bahar Yarıyılı Uzaktan Öğretim Uygulama İlkeleri [tıklayınız.](http://atauzem.atauni.edu.tr/pandemisonrasi/belgeler/baharuygulamailkeleri.pdf) (<http://atauzem.atauni.edu.tr/pandemisonrasi/belgeler/baharuygulamailkeleri.pdf>)
- 2020-2021 Bahar Yarıyılı Eğitim Süreçleri Uygulama İlkeleri [tıklayınız.](http://atauzem.atauni.edu.tr/pandemisonrasi/belgeler/baharegitimsurec.pdf) (<http://atauzem.atauni.edu.tr/pandemisonrasi/belgeler/baharegitimsurec.pdf>)
- 2020-2021 Güz Yarıyılı Uzaktan Öğretim Uygulama İlkeleri [tıklayınız.](http://atauzem.atauni.edu.tr/pandemisonrasi/belgeler/uzaktanogretimilke.pdf) (<http://atauzem.atauni.edu.tr/pandemisonrasi/belgeler/uzaktanogretimilke.pdf>)
- Başer, D. (2018). Harmanlanmış öğrenme ortamları. E. Tekinarslan, & M. D. Güner (Eds.) içinde, Açık ve Uzaktan Öğrenme (s. 85-102). Ankara: Pegem Akademi.
- Envisioning report for Empowering Universities 2021, 5th edition. <https://eadtu.eu/news/20-general-news/506-envisioning-report-for-empowering-universities-2021-5th-edition>
- Kahraman, B., & Kaya, O. N. (2021). Fen eğitimi alanında yapılmış harmanlanmış öğrenme çalışmalarına yönelik tematik içerik analizi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 36(3), 509-526. doi: 10.16986/HUJE.2020058309
- Karaman, S. ve Kurşun, E. (Ed.). (2020). Uzaktan Öğretimde Canlı Ders Uygulama İlkeleri ve Örnekleri. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Yayınları.
- Moore, M. G., & Kearsley, G. (2005). Distance education: A systems view (2nd ed.). Belmont, CA: Wadsworth Publishing Company.
- Yükseköğretim Kurumları 2020 Yılı Uzaktan/Karma Eğitim Faaliyetleri Kalite Güvencesi Durum Raporu İçin [tıklayınız.](#)
- Yükseköğretimde Pandemi Sonrası Açık ve Uzaktan Öğrenme Politikaları (1001 SOBAG COVID-19 çağrısı Kapsamında Desteklenen 120K270 numaralı “Yükseköğretimde Pandemi Sonrası Açık ve Uzaktan Öğrenme Politikaları Çalıştay Raporu) [tıklayınız.](http://atauzem.atauni.edu.tr/pandemisonrasi/belgeler/asd3.pdf) (<http://atauzem.atauni.edu.tr/pandemisonrasi/belgeler/asd3.pdf>)
- YÖK Pandemi Yol Haritası [tıklayınız.](https://www.yok.gov.tr/Documents/Yayinlar/Yayinlarimiz/2020/kuresel-salginda-yeni-normallesme-sureci-2020.pdf) (<https://www.yok.gov.tr/Documents/Yayinlar/Yayinlarimiz/2020/kuresel-salginda-yeni-normallesme-sureci-2020.pdf>)

Ekler

Madde	Link	Qr Code
Ek1	http://adm.atauni.edu.tr/course/view.php?id=240	
Ek2	https://ogem.atauni.edu.tr/2020/10/26/ders-izlencesi-nasil-hazirlanir/#page-content2020/10/26/ders-izlencesi-nasil-hazirlanir/#page-content	
Ek3	https://www.youtube.com/watch?v=DaCNNrsd8EM	
Ek4	https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=23757&MevzuatTur=8&MevzuatTertip=5	
Ek5	https://www.youtube.com/watch?v=f2JBITCebD4	
Ek6	https://www.youtube.com/watch?v=AvKBBqtttdOM	
Ek7	https://www.youtube.com/watch?v=DaCNNrsd8EM	
Ek8	https://www.youtube.com/watch?v=qrlNiaZ-R0	
Ek9	https://ekitap.atauni.edu.tr/index.php/product/uzaktan-ogretimde-canli-ders-uygulama-ilkeleri-ve-ornekleri/	
Ek10	http://atauzem.atauni.edu.tr/unitesablon/	
Ek11	https://youtu.be/KaQNrZedw00	
Ek12	https://www.youtube.com/watch?v=npKWq_SEmKQ	

Ek13	https://www.youtube.com/watch?v=npKWq_SEmKQ	
Ek14	https://www.youtube.com/watch?v=xYd3v4UMc0k	
Ek15	https://www.youtube.com/watch?v=O4cw8c1qjRQ	
Ek16	https://youtu.be/IAxwKctOLYc	
Ek17	https://youtu.be/_1nov6_qXcg	
Ek18	https://www.youtube.com/watch?v=DTqAt3--UUE	

ÖZET TABLO

Tamamen Yüz Yüze	Tamamen Uzaktan
<p>1. Derslerin Planlanması ve Yürütülmesi:</p> <p>a. DBS'de açılan derslerin yapısal olarak belirli bir standartta hazırlanması</p> <p>b. Ders izlencesinin hazırlanması ve DBS'de paylaşılması</p> <p>c. Yüz yüze olarak yürütülen tüm derslerin DBS'de açılması</p> <p>ç. Öğrencilerin OBS ve DBS üzerinden gelen taleplerine en geç 48 saat içerisinde cevap verilmesi</p> <p>2. Ders İçerikleri:</p> <p>a. Farklı öğrenme hedeflerine uygun farklı türdeki materyallerin kullanımı ve DBS'de paylaşılması</p> <p>b. DBS'ye her hafta en az bir asenkron öğrenme etkinliğinin eklenmesi</p> <p>c. Ders içeriklerinin tüm öğrenciler için (engelli, yabancı uyruklu, teknik imkân yetersizliği) erişilebilirliğinin sağlanması</p> <p>3. Ölçme ve Değerlendirme:</p> <p>a. Ölçme ve değerlendirme süreçlerine yönelik öğrencilerin bilgilendirilmesi</p> <p>b. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında şeffaflık, denetlenebilirlik, geçerlilik ve güvenilirlik</p> <p>c. Ölçme ve değerlendirme etkinliklerinin ilgili dersin AKTS iş yükü dikkate alınarak tasarlanması</p> <p>ç. Ölçme ve değerlendirme süreçlerinin tüm öğrenciler için (engelli, yabancı uyruklu, teknik imkân yetersizliği) erişilebilirliğinin sağlanması</p>	<p>1. Derslerin Planlanması ve Yürütülmesi:</p> <p>a. Tamamen uzaktan eğitim ile yürütülmesine karar verilen derslerin ilan edilmesi ve teknik olanak temininin öğrenci sorumluluğunda olduğunun belirtilmesi</p> <p>b. DBS'de açılan derslerin yapısal olarak belirli bir standartta hazırlanması</p> <p>c. Ders izlencesinin hazırlanması ve DBS'de paylaşılması</p> <p>ç. Ders kapsamında kullanılan materyal ve etkinliklerin DBS üzerinden paylaşılması</p> <p>d. DBS'de öğrenci-öğrenci ve öğrenci-eğitmeni etkileşimini artırmaya yönelik etkinliklere yer verilmesi</p> <p>e. Öğrencilerin OBS ve DBS üzerinden gelen taleplerine en geç 48 saat içerisinde cevap verilmesi</p> <p>f. Tamamen uzaktan eğitim yoluyla yürütülen derslerin Açık Ders Malzemeleri platformunda paylaşılması</p> <p>g. Canlı derslerin DBS ile entegre olarak çalışan "Canlı Ders" platformu üzerinden yürütülmesi. Canlı ders sürelerinin DBS'de tanımlı ders kredisine uygun olarak düzenlenmesi</p> <p>h. Canlı derslerin OBS'de tanımlanan ders saatleri içerisinde gerçekleştirilmesi ve kayıt altına alınması</p> <p>ı. Canlı derslerde öğrencinin tabi olduğu yönetmelikteki devam şartlarının uygulanması</p> <p>i. Canlı derslerin tüm öğrenciler için (engelli, yabancı uyruklu, teknik imkân yetersizliği) erişilebilirliğinin sağlanması</p> <p>2. Ders İçerikleri:</p> <p>a. Farklı öğrenme hedeflerine uygun farklı türdeki materyallerin kullanımı ve DBS'de paylaşılması</p> <p>b. Her hafta için bir ders notu veya ders sunumunun hazırlanarak DBS'ye yüklenmesi</p> <p>c. DBS'ye her hafta en az bir asenkron öğrenme etkinliğinin eklenmesi</p> <p>ç. Ders içeriklerinin tüm öğrenciler için (engelli, yabancı uyruklu, teknik imkân yetersizliği) erişilebilirliğinin sağlanması</p> <p>3. Ölçme ve Değerlendirme:</p> <p>a. Ölçme ve değerlendirme süreçlerine yönelik öğrencilerin bilgilendirilmesi</p> <p>b. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında şeffaflık, denetlenebilirlik, geçerlilik ve güvenilirlik</p> <p>c. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarının en az %60'ı gözetimli olarak yapılması</p> <p>ç. Ölçme ve değerlendirme etkinliklerinin ilgili dersin AKTS iş yükü dikkate alınarak tasarlanması</p> <p>d. Ölçme ve değerlendirme süreçlerinin tüm öğrenciler için (engelli, yabancı uyruklu, teknik imkân yetersizliği) erişilebilirliğinin sağlanması</p>

ÖZET TABLO

Harmanlanmış

1. Derslerin Planlanması ve Yürütülmesi:

- a. Harmanlanmış eğitim ile yürütülmesine karar verilen derslerin ilan edilmesi ve teknik olanak temininin öğrenci sorumluluğunda olduğunun belirtilmesi
- b. DBS'de açılan derslerin yapısal olarak belirli bir standartta hazırlanması
- c. Ders izlencesinin hazırlanması ve DBS'de paylaşılması
- ç. Ders kapsamında kullanılan materyal ve etkinliklerin DBS üzerinden paylaşılması
- d. DBS'de öğrenci-öğrenci ve öğrenci-eğitimci etkileşimini artırmaya yönelik etkinliklere yer verilmesi
- e. Öğrencilerin OBS ve DBS üzerinden gelen taleplerine en geç 48 saat içerisinde cevap verilmesi
- f. Harmanlanmış derslerde çevrim içi uygulamaların dersin %40'ını aşmaması
- g. Canlı derslerin DBS ile entegre olarak çalışan "Canlı Ders" platformu üzerinden yürütülmesi
- ğ. Canlı ders sürelerinin DBS'de tanımlı ders kredisine uygun olarak düzenlenmesi
- h. Canlı derslerin OBS'de tanımlanan ders saatleri içerisinde gerçekleştirilmesi ve kayıt altına alınması
- ı. Canlı derslerde öğrencinin tabi olduğu yönetmelikteki devam şartlarının uygulanması
- i. Canlı derslerin tüm öğrenciler için (engelli, yabancı uyruklu, teknik imkân yetersizliği) erişilebilirliğinin sağlanması
- j. Harmanlanmış derslerde yüz yüze ve çevrim içi olarak yürütülecek bölümlerin (hedef/ konu/ etkinlik vb.) ders öncesinde netleştirilmesi

- k. Hibrit derslerde yüz yüze ve çevrim içi katılım sağlayan öğrenciler arasında materyal, etkinlik ve ölçme değerlendirme denkliliğinin sağlanması
- l. Hibrit derslerin yüz yüze eğitim süreçlerinde kullanılan tüm materyal ve etkinliklerin uygun şekilde DBS'ye aktarılması
- m. Harmanlanmış derslerde yüz yüze ve çevrim içi olarak yürütülecek bölümlerin (hedef/ konu/ etkinlik vb.) ders öncesinde netleştirilmesi
- n. Harmanlanmış derslerde hangi haftaların canlı ders olarak yürütüleceği önceden belirlenmesi
- o. Hibrit derslerde yüz yüze olarak gerçekleştirilen derslerin aynı zamanda canlı ders olarak da yürütülmesi veya kayıt altına alınarak DBS'ye yüklenmesi
- ö. Hibrit derslerin canlı ders oturumlarında yüz yüze ve çevrim içi katılım sağlayan öğrencilerle öğrenci-öğrenci ve öğrenci- eğitimci etkileşimlerinin sağlanması

Ders İçerikleri:

- a. Farklı öğrenme hedeflerine uygun farklı türdeki materyallerin kullanımı ve DBS'de paylaşılması
- b. Harmanlanmış derslerin çevrim içi olarak yürütülen haftalarında her hafta için bir ders notu veya ders sunumunun hazırlanarak DBS'ye yüklenmesi
- c. DBS'ye her hafta en az bir asenkron öğrenme etkinliğinin eklenmesi
- ç. Hibrit derslerde yüz yüze ve çevrim içi katılım sağlayan öğrencilere aynı veya eşdeğer materyallerin sunulması
- d. Ders içeriklerinin tüm öğrenciler için (engelli, yabancı uyruklu, teknik imkân yetersizliği) erişilebilirliğinin sağlanması

Ölçme ve Değerlendirme:

- a. Harmanlanmış derslerde ölçme ve değerlendirme süreçlerinin dersin yapısına uygun olarak tasarlanması ve öğrencilerin bilgilendirilmesi
- b. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında şeffaflık, denetlenebilirlik, geçerlilik ve güvenilirlik
- c. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarının en az %60'ının gözetimli olarak yapılması
- ç. Ölçme ve değerlendirme etkinliklerinin ilgili dersin AKTS iş yükü dikkate alınarak tasarlanması
- d. Hibrit derslerde yüz yüze ve çevrim içi katılım sağlayan öğrencilere uygulanan süreç içi değerlendirme etkinliklerinin eşdeğer olması
- e. Ölçme ve değerlendirme süreçlerinin tüm öğrenciler için (engelli, yabancı uyruklu, teknik imkân yetersizliği) erişilebilirliğinin sağlanması

UZAKTAN EĞİTİM UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

Distance Education Application and
Research Center

PANDEMİ SONRASI UZAKTAN EĞİTİM YOL HARİTASI

Tamamen Yüz Yüze Yürütülecek Dersler

COVID-19 Küresel salgınının başladığı acil koşullarda gerçekleştirilen uzaktan öğretim faaliyetleri ile salgının devam ettiği yeni normal ve sonrasındaki süreçteki uzaktan öğretim faaliyetlerinin birbirinden farklı olması beklenmektedir. Dolayısıyla, “yeni normal” olarak ifade edilen süreçte ve devamında uygulanacak uzaktan eğitim; mümkün olduğunca çerçevesi çizilmiş ve yapılandırılmış bir uzaktan eğitim olmalıdır.

Yeni normal süreçte **tamamen yüz yüze eğitim ile yürütülecek derslerin** planlanması ve yürütülmesi, derslerde kullanılan içerikler ve ölçme-değerlendirme süreçlerine yönelik uyulması gereken ilkeler Uzaktan Eğitim Koordinasyon Kurulu tarafından hazırlanarak bu yol haritasında yer verilmiştir. Pandemi sonrası uzaktan eğitim yol haritasına “egitimdevam.atauni.edu.tr” adresinden ulaşabilirsiniz.

Derslerin Planlanması ve Yönetilmesi

DBS’de açılan derslerin yapısal olarak belirli bir standartta hazırlanması

Yüz yüze olarak yürütülen tüm derslerin DBS’de açılması

Ders izlencesilerin hazırlanması ve DBS’de paylaşılması

Öğrencilerin OBS ve DBS üzerinden gelen taleplerine en geç 48 saat içerisinde cevap verilmesi

Ölçme ve Değerlendirme

Ölçme ve değerlendirme süreçlerine yönelik öğrencilerin bilgilendirilmesi

Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında şeffaflık, denetlenebilirlik, geçerlilik ve güvenilirlik

Ölçme ve değerlendirme etkinliklerinin ilgili dersin AKTS iş yükü dikkate alınarak tasarlanması

Ölçme ve değerlendirme süreçlerinin tüm öğrenciler için (engelli, yabancı uyruklu, teknik imkan yetersizliği) erişilebilirliğinin sağlanması

Ders İçerikleri

Farklı öğrenme hedeflerine uygun farklı türdeki materyallerin kullanımı ve DBS’de paylaşılması

DBS’ye her hafta en az bir asenkron öğrenme etkinliğinin eklenmesi

Ders içeriklerinin tüm öğrenciler için (engelli, yabancı uyruklu, teknik imkan yetersizliği) erişilebilirliğinin sağlanması

UZAKTAN EĞİTİM UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

Distance Education Application and
Research Center

PANDEMİ SONRASI UZAKTAN EĞİTİM YOL HARİTASI

Tamamen Uzaktan Yürütülecek Dersler

COVID-19 Küresel salgınının başladığı acil koşullarda gerçekleştirilen uzaktan öğretim faaliyetleri ile salgının devam ettiği yeni normal ve sonrasındaki süreçteki uzaktan öğretim faaliyetlerinin birbirinden farklı olması beklenmektedir. Dolayısıyla, “yeni normal” olarak ifade edilen süreçte ve devamında uygulanacak uzaktan eğitim; mümkün olduğunca çerçevesi çizilmiş ve yapılandırılmış bir uzaktan eğitim olmalıdır.

Yeni normal süreçte **tamamen uzaktan eğitim ile yürütülecek derslerin** planlanması ve yürütülmesi, derslerde kullanılan içerikler ve ölçme-değerlendirme süreçlerine yönelik uyulması gereken ilkeler Uzaktan Eğitim Koordinasyon Kurulu tarafından hazırlanarak bu yol haritasında yer verilmiştir. Pandemi sonrası uzaktan eğitim yol haritasına “egitimdevam.atauni.edu.tr” adresinden ulaşabilirsiniz.

Derslerin Planlanması ve Yönetilmesi

Tamamen uzaktan eğitim ile yürütülmesine karar verilen derslerin ilan edilmesi ve teknik olanak temininin öğrenci sorumluluğunda olduğunun belirtilmesi

DBS’de açılan derslerin yapısal olarak belirli bir standartta hazırlanması

Ders izlencesilerin hazırlanması ve DBS’de paylaşılması

Ders kapsamında kullanılan materyal ve etkinliklerin DBS üzerinden paylaşılması

DBS’de öğrenci-öğrenci ve öğrenci-öğretimi etkileşimini artırmaya yönelik etkinliklere yer verilmesi

Tamamen uzaktan eğitim yoluyla yürütülen derslerin Açık Ders Malzemeleri platformunda paylaşılması

Öğrencilerin OBS ve DBS üzerinden gelen taleplerine en geç 48 saat içerisinde cevap verilmesi

Canlı dersler ders kredisine uygun olarak OBS’deki ders saatleri içerisinde DBS ile entegre olarak çalışan “Canlı Ders” platformu üzerinden yürütülmesi

Ders İçerikleri

Farklı türdeki materyallerin DBS’de paylaşılması

Her hafta için bir ders notu veya ders sunumunun DBS’ye yüklenmesi

DBS’ye haftalık en az bir asenkron öğrenme etkinliğinin eklenmesi

Ders içeriklerinin tüm öğrenciler için (engelli, yabancı uyruklu, teknik imkan yetersizliği) erişilebilirliğinin sağlanması

Ölçme ve Değerlendirme

Şeffaflık, denetlenebilirlik, geçerlilik ve güvenilirliklerin sağlanması

Ölçme ve değerlendirme uygulamalarının en az %60’ı gözetimli olarak yapılması

Ölçme ve değerlendirme etkinliklerinin ilgili dersin AKTS iş yükü dikkate alınarak tasarlanması

Ölçme ve değerlendirme süreçlerinin tüm öğrenciler için (engelli, yabancı uyruklu, teknik imkan yetersizliği) erişilebilirliğinin sağlanması

UZAKTAN EĞİTİM UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

Distance Education Application and
Research Center

PANDEMİ SONRASI UZAKTAN EĞİTİM YOL HARİTASI Harmanlanmış Eğitimle Yürütülecek Dersler

COVID-19 Küresel salgınının başladığı acil koşullarda gerçekleştirilen uzaktan öğretim faaliyetleri ile salgının devam ettiği yeni normal ve sonrasındaki süreçteki uzaktan öğretim faaliyetlerinin birbirinden farklı olması beklenmektedir. Dolayısıyla, “yeni normal” olarak ifade edilen süreçte ve devamında uygulanacak uzaktan eğitim; mümkün olduğunca çerçevesi çizilmiş ve yapılandırılmış bir uzaktan eğitim olmalıdır.

Yeni normal süreçte **harmanlanmış eğitim ile yürütülecek derslerin** planlanması ve yürütülmesi, derslerde kullanılan içerikler ve ölçme-değerlendirme süreçlerine yönelik uyulması gereken ilkeler Uzaktan Eğitim Koordinasyon Kurulu tarafından hazırlanarak bu yol haritasında yer verilmiştir. Pandemi sonrası uzaktan eğitim yol haritasına “egitimdevam.atauni.edu.tr” adresinden ulaşabilirsiniz.

Derslerin Planlanması ve Yönetilmesi

Harmanlanmış eğitim ile yürütülmesine karar verilen derslerin ilan edilmesi ve teknik olarak temininin öğrenci sorumluluğunda olduğunun belirtilmesi

Ders kapsamında kullanılan materyal ve etkinliklerin DBS üzerinden yapısal olarak belirli standartta paylaşılması

Ders izlencesi, materyal ve etkinliklerin DBS’de paylaşılması

Hibrit derslerde yüz yüze gerçekleştirilecek derslerin aynı zamanda canlı olarak yürütülmesi ve kayıt altına alınması

DBS’de öğrenci-öğrenci ve öğrenci-öğretimci etkileşimini artırmaya yönelik etkinliklere yer verilmesi

Öğrencilerin OBS ve DBS üzerinden gelen taleplere en geç 48 saat içerisinde cevap verilmesi

Harmanlanmış derslerde çevrimiçi uygulamaların dersin %40’ını aşmaması

Canlı dersler ders kredisine uygun olarak OBS’deki ders saatlerinde DBS “Canlı Ders” platformundan yürütülmesi

Harmanlanmış derslerde yüz yüze ve çevrim içi yürütülecek bölümlerin (hedef,konu,etkinlik,vb.) ders öncesinde netleştirilmesi

Harmanlanmış derslerde hangi haftaların canlı ders olarak yürütüleceği önceden belirlenmesi

Ders İçerikleri

Farklı öğrenme hedeflerine uygun farklı türdeki materyallerin kullanımı ve DBS’de paylaşılması

Harmanlanmış derslerin çevrimiçi olarak yürütülen haftalarında her hafta için bir ders notu veya ders sunumunun hazırlanarak DBS’ye yüklenmesi

DBS’ye her hafta en az bir asenkron öğrenme etkinliğinin eklenmesi

Hibrit derslerde yüz yüze ve çevrimiçi katılım sağlayan öğrencilere aynı veya eşdeğer materyallerin sunulması

Ders içeriklerinin tüm öğrenciler için (engelli, yabancı uyruklu, teknik imkan yetersizliği) erişilebilirliğinin sağlanması

Ölçme ve Değerlendirme

Harmanlanmış derslerde ölçme ve değerlendirme süreçlerinin dersin yapısına uygun olarak tasarlanması

Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında şeffaflık, denetlenebilirlik, geçerlilik ve güvenilirlik

Ölçme ve değerlendirme uygulamalarının en az %60’ı gözetimli olarak yapılması

Ölçme ve değerlendirme etkinliklerinin ilgili dersin AKTS iş yükü dikkate alınarak tasarlanması

Hibrit derslerde yüz yüze ve çevrimiçi katılım sağlayan öğrencilere uygulanan süreç için değerlendirme etkinliklerinin eşdeğer olması

